

Møte tirsdag den 4. desember kl. 13.20

President: Å g o t V a l l e

D a g s o r d e n (nr. 6):

1. Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringer i lov om rettsgebyr (differensiering av rettsgebyret) (Innst. O. nr. 10 (2001-2002), jf. Ot.prp. nr. 3 (2001-2002))
2. Innstilling fra justiskomiteen om lov om endring i lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr (Innst. O. nr. 9 (2001-2002), jf. Ot.prp. nr. 25 (2001-2002))
3. Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringer i rettergangslovgjevinga m.m. (namn på fyrsteinstansdomstolane m.m.) (Innst. O. nr. 7 (2001-2002), jf. Ot.prp. nr. 24 (2001-2002))
4. Innstilling fra finanskomiteen om skatte- og avgiftsopplegget 2002 – lovendringer (Innst. O. nr. 3 (2001-2002), jf. Ot.prp. nr. 1 (2001-2002), Ot.meld. nr. 2 (2001-2002) og Ot.prp. nr. 21 (2001-2002))
5. Innstilling fra næringskomiteen om lov om endringer i diverse lover for å fjerne hindringer for elektronisk kommunikasjon (Innst. O. nr. 6 (2001-2002), jf. Ot.prp. nr. 108 (2000-2001) og Ot.prp. nr. 9 (2001-2002))
6. Innstilling fra næringskomiteen om tilbaketrekking av Ot.prp. nr. 12 (2001-2002) om lov om endring av lov 8. juni 1962 nr. 4 om dyrehelse (husdyrloven) og lov 13. juni 1997 nr. 54 om tiltak mot sykdom hos fisk og andre akvatiske dyr (fiskesykdomsloven) (Innst. O. nr. 5 (2001-2002), jf. Ot.meld. nr. 1 (2001-2002))
7. Innstilling fra næringskomiteen om lov om oppheving av lov 3. juni 1938 nr. 4 om utførselsforbud for levende rev, skogmår mv. (Innst. O. nr. 8 (2001-2002), jf. Ot.prp. nr. 20 (2001-2002))
8. Innstilling fra næringskomiteen om lov om endringer i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror (Innst. O. nr. 11 (2001-2002), jf. Ot.prp. nr. 22 (2001-2002))
9. Referat

S a k n r . 1

Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringer i lov om rettsgebyr (differensiering av rettsgebyret) (Innst. O. nr. 10 (2001-2002), jf. Ot.prp. nr. 3 (2001-2002))

Knut Storberget (A) (ordfører for saken): Grunnen til at jeg tar ordet som saksordfører i saken, er mindretallsforslaget fra Fremskrittspartiet. Men siden jeg står her, vil jeg også vedrørende sjølve hovedforslaget påpeke at én ting i Norge er å ha rett, en annen ting er å få rett. Og

med dette forslaget, som det heldigvis er flertall for, differensierer man rettsgebyret slik at det for så vidt blir rimeligere å bringe en sak inn for rettssystemet, hvis man klarer å holde seg innenfor en rasjonell behandling av saken over én dag. Men som Stortinget er kjent med, er det mange andre utfordringer når det gjelder å få igjennom saken sin i forhold til kostnadsnivået, som vi ikke berører i dette lovendringsforslaget.

Det er også et annet moment i forhold til dette lovendringsforslaget som en samlet justiskomite påpeker, og som jeg også vil understreke her. Det er den utfordring som nå ligger i forhold til de store sivile sakene som verserer i mange domstoler i Norge, i at utgiftene ved å drive gjennom disse sakene faktisk ikke blir reflektert gjennom gebyrordningen. Det bør man kunne se nærmere på. Tunge saker hvor begge parter opererer med sakførselskostnader på over ½ milliard kr, bl.a. i Stavanger byrett, bør kunne innebære at man også bidrar til å dekke noen av disse kostnadene for det offentlige når saker går i et halvt til ett år, med masse dokumenter osv. Vi ber Regjeringa komme tilbake til Stortinget med dette, alternativt at man gjennom Tvistemålsutvalgets innstilling ser nærmere på denne problematikken.

Så til Fremskrittspartiets forslag. Det kan kanskje nå synes behagelig å begynne å peke på grupper som ikke skal betale rettsgebyr. Det er pekt på pasientskadesakene og også på saker som dreier seg om overprøving av forvaltningsvedtak. Bakgrunnen for at et flertall går mot dette, er bl.a. at dette retsteknisk er en uegnet måte å løse problematikken på, fordi man har rettskjøpslovgivning hvor man bl.a. også gir fritak for rettsgebyr når det er behov for det. Det kan man prøve både i forhold til forvaltningssakene og i forhold til pasientskadesakene.

Det andre er at jeg tror ikke alle er enige i at *alle* pasientskadesaker og *alle* forvaltningssaker hvor privatpersoner er part, bør fritas for rettsgebyr. Det kan være ganske ressurssterke personer som bringer slike saker inn, og som ikke vil betinge noe fritak.

Det siste elementet som gjør at man ikke går inn på den løsningen som Fremskrittspartiet har valgt, er i stor grad av mer avgrensingsproblematisk art. Det vil være ikke bare byråkratisk, men også vanskelig å avgrense slik Fremskrittspartiet foreslår, i forhold til pasientskade og forvaltningsvedtak. Det er bakgrunnen for at flertallet ikke har gått inn for det forslaget som foreligger.

André Kvakkestad (FrP): Fremskrittspartiet støtter intensjonen om å differensiere rettsgebyret, og vi er enige om at det nok vil være et godt prinsipp – som vi slutter oss til. Så blir spørsmålet om vi i Norge kan unne oss et par unntak fra denne differensieringen, dersom man føler at man har et behov for det. Det er spesielt på to områder hvor også høringsinstansene har tatt dette opp.

Det ene gjelder personskader – jeg går ut fra at det var det saksordføreren mente å henvise til, og ikke pasientskader – hvor spesielt LO har vært opptatt av at dette er saker som er svært viktige for de enkelte personer, som i og for seg også kan ta en del dager i hovedforhandlinger, og derfor kan få en viss grad av gebyrbelastning. Og det

vil være svært uheldig dersom saker om personskader ikke tas opp til behandling fordi de som har blitt utsatt for en slik skade, ikke føler at de har muligheter til å ta de økonomiske konsekvenser av gebyrmessig art.

Et annet spørsmål er enkeltmenneskets mulighet til å få prøvet sin rett i forhold til offentlige forvaltningsvedtak. Dette er jo nettopp en ventil som er svært viktig i en situasjon hvor det offentlige både skaper regelverket, forvalter det og til slutt bestemmer hvordan det skal praktiseres. Da er en domstolsbehandling veldig viktig.

Nå er det også slik at den retts tekniske siden her neppe kan være svært vanskelig. Det er fullt mulig å beregne dette når man ser hva saken inneholder, og man kan slik sett også se hva som faktisk blir behandlet. Kostnadsmessig er dette av departementet beregnet til 600 000 kr i forhold til forvaltningsvedtak og ikke så veldig mye mer enn et par millioner kroner i forhold til personskader, så jeg stiller meg i hvert fall noe undrende til at det skal være et problem for statskassen, selv om det helt klart kan være et stort problem for de enkeltmennesker det omhandler.

Med bakgrunn i dette tar jeg opp vårt forslag, som er referert i innstillingen.

Presidenten: André Kvakkestad har tatt opp det forslaget han refererte til.

Statsråd Odd Einar Dørum: Jeg skal nøye meg med å knytte to korte merknader til denne saken.

Når det for det første gjelder det forhold at justiskomiteen i sin innstilling til proposisjonen ber komiteen om at departementet kommer tilbake til Stortinget, alternativt via Tvistemålsutvalgets arbeid, for å vurdere om prosesskostnadene for domstolene i ressurskrevende og langvarige saker, særlig mellom næringsdrivende, i større grad bør reflekteres i rettsgebyret, vil departementet komme tilbake til dette i forbindelse med Tvistemålsutvalgets arbeid med gjennomgang av den sivile rettergangsordning.

Av justiskomiteens innstilling går det fram at alle unntatt Fremskrittspartiet er enige i de foreslåtte endringer i lov om rettsgebyr. Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at en differensiering av rettsgebyret i saker om personskade og saker enkeltpersoner anlegger for å få overprøvet forvaltningsvedtak vil kunne gi uheldige utslag, og foreslår at denne type saker unntas fra reglene om differensiering av rettsgebyret.

Det har vært vurdert om det ut fra rimelighetsbetraktninger er behov for å gjøre unntak fra reglene om differensiering for denne type saker, men det ble ikke funnet grunn til det. Det antas at forslaget ikke vil føre til at rettsgebyret blir så høyt at det vil kunne virke rettsfornektende i det store antall saker hvor hovedforhandlingen kun varer en dag eller to. For endagssakene vil rettsgebyret i alle instanser reduseres i forhold til dagens satser. Det vises videre til rettsgebyrloven som hjemler gebyrfritak for visse sakstyper, uavhengig av partenes økonomi, samt lov om fri rettshjelp som gir en videre hjemmel for gebyrfrihet når rettshjelpslovens vilkår er oppfylt. Dessuten vil et forslag som det som er fremmet

av komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, kunne gi en mer komplisert bestemmelse som også kan åpne for tvister om hvilke saker som faller inn under unntaket.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1.

S a k n r . 2

Innstilling fra justiskomiteen om lov om endring i lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr (Innst. O. nr. 9 (2001-2002), jf. Ot.prp. nr. 25 (2001-2002))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 39)

S a k n r . 3

Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringer i rettergangslovgjevinga m.m. (namn på fyrsteinstansdomstolane m.m.) (Innst. O. nr. 7 (2001-2002), jf. Ot.prp. nr. 24 (2001-2002))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 39)

S a k n r . 4

Innstilling fra finanskomiteen om skatte- og avgiftsopplegget 2002 – lovendringer (Innst. O. nr. 3 (2001-2002), jf. Ot.prp. nr. 1 (2001-2002), Ot.meld. nr. 2 (2001-2002) og Ot.prp. nr. 21 (2001-2002))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 40 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 25 minutter, Høyre 20 minutter, Fremskrittspartiet 15 minutter, Sosialistisk Venstreparti 15 minutter, Kristelig Folkeparti 10 minutter, Senterpartiet 5 minutter, Venstre 5 minutter og Kystpartiet 5 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil fem replikker med svar etter innlegg fra finansministeren og tre replikker med svar etter innlegg fra hovedtalerne for hver partigruppe og etter eventuelle innlegg fra øvrige medlemmer av Regjeringa.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlista utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Tore Nordtun (A) (ordfører for saken): Innst. O. nr. 3 for 2001-2002, som omhandler skatte- og avgiftsopplegget, viser at det er et bredt flertall for en rekke av de områdene som er tatt opp av både Bondevik II-regjeringen og den forutgående Stoltenberg-regjeringen, mens vi skiller lag på en del andre, spesielt på skatteområdene som har sterk fordelingsmessig betydning. Jeg vil ta opp Arbeiderpartiets forslag til skatte- og avgiftsopplegg, forslag der Arbeiderpartiet står alene eller sammen med andre.

En rekke undersøkelser har vist at inntektene i Norge er blitt stadig mer ulikt fordelt på 1980- og 1990-tallet. Mesteparten av denne økte inntektsforskjellen har skjedd på 1990-tallet. Den viktigste årsaken til dette er den sterke inntektsveksten blant tidelen av dem med høyest inntekt, noe som har sin direkte årsak i at aksjeutbyttet og realisasjonsgevinstene økte kraftig i denne perioden. Det er også kan konstatere, er at inntektsveksten har vært svak blant dem med lave inntekter.

Nå legger regjeringen Bondevik II opp til å fjerne utbytteskatten. Regjeringspartiene og Fremskrittspartiet har sluttet seg til dette, noe som eksempelvis vil gi de hundre personene med høyest inntekt over 1,5 mill. kr i skattelettelse. De 3 000 personene med de høyeste inntektene får en skattelettelse på gjennomsnittlig 190 000 kr, mens inntekter under 300 000 kr får null i skattelettelse. Arbeiderpartiet er blitt kritisert for avtalebrudd fordi vi nå ikke går inn for å fjerne utbytteskatten. En må være klar over at forutsetningen fra Arbeiderpartiets side for å kunne fjerne utbytteskatten var at en fikk et nytt og bedre system for nærings- og kapitalbeskatning på plass. Først da kunne vi fjerne utbytteskatten og eventuelt delingsmodellen.

Regjeringen gir ytterligere skattelettelse til dem som har mest fra før, eksempelvis i sine forslag til endringer i reglene for beskatning av opsjoner i arbeidsforhold. Regjeringspartiene og Fremskrittspartiet går nå inn for en ytterligere liberalisering som gjeninnfører en skattekreditt som først og fremst kommer bedriftsledere og høyt-lønte til gode.

Regjeringen Bondevik II fant heller ikke rom for å fjerne investeringsavgiften før 1. oktober 2002, til tross for at Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre kritiserte regjeringen Stoltenberg sterkt for å utsette fjerning av investeringsavgiften da statsbudsjettet ble lagt fram. Regjeringen Bondevik II har på dette området prioritert noe annet foran fjerningen av investeringsavgiften. Også for Bondevik var dette denne gangen viktigere enn å følge opp et stortingsvedtak eller en avtale med andre partier.

Innstillingen fra flertallets side bærer preg av flere vedtak som fordelingsmessig går i gal retning. Til tross for løfter gitt skriftlig før valget går regjeringspartiene og Fremskrittspartiet mot økte fradrag for fagforeningskontingenten opp til 1 800 kr – kanskje ikke så stort beløp, men det er et alvorlig signal når en tar i betraktning at det gis skattelettelser opp mot 3,4 milliarder kr totalt sett. Jeg hadde forventet at slikerne hadde blitt mer tilgodesett fra regjeringspartienes og Fremskrittspartiets side.

I dette tilleggsbudsjettet presenterer Bondevik II-regjeringen nye anslag for den økonomiske utviklingen. Anslagsendringene gir økte inntekter på til sammen 1,2 milliarder kr. Arbeiderpartiet er forbauset over at dette økte handlingsrommet fra regjeringspartienes side ikke mer målrettet settes inn mot dem som har minst i vårt samfunn. Arbeiderpartiet vil også bruke dette målrettet og heve satsen i minstefradraget fra 22 til 24 pst., noe som vil gi skattelettelse til dem som har under 195 000 kr i inntekt. Bondevik II-regjeringen gir skattelettelse til dem som har over denne summen.

Videre får pensjonister med lave og middels pensjoner en betydelig skattelettelse. En enslig pensjonist med 150 000 kr i pensjonsinntekt vil få en skattelettelse på 2 200 kr. Arbeiderpartiet går inn for en rekke ulike tiltak som har betydning for de svakest stilte i vårt samfunn. Det aller viktigste sett fra Arbeiderpartiets side er en omfattende utbygging av velferdssamfunnet for alle. Det er det viktigste tiltaket mot fattigdom.

Skattesystemet vårt må ha noen hovedmålsettinger. Det skal legge opp til en økonomisk politikk som har som utgangspunkt arbeid for alle og en rettferdig fordeling, det skal videreutvikle det norske velferdssamfunnet og bidra til en bærekraftig utvikling. Det er krevende. Det er samtidig helt avgjørende at selve skattesystemet utformes slik at det ivaretar fordelingshensyn, slik den norske velferdsmodellen er kjent for. Rettferdighet og brei oppslutning om en relativt stor offentlig sektor tilsier at de som har de største faktiske inntekter, skal bidra mest til fellesskapet.

Presidenten: Tore Nordtun har tatt opp de forslagene han refererte til.

Heidi Larssen (H): For omtrent ett år siden ble det i denne sal vedtatt skatte- og avgiftsøkninger som mangler sidestykke i norsk historie. Norge var på vei til å bli et skattepolitisk annerledesland. Arbeiderpartiets skattepolitiske talsperson, Britt Hildeng, sa da også i debatten:

«Regjeringens skatteopplegg er dristig og tar tak i viktige skattepolitiske utfordringer. Det svarer på de utfordringer velferdssamfunnet står overfor, i den forstand at det gir grunnlag for økte inntekter, ...»

I dette utsagnet ligger nok noe av forskjellen mellom Høyre og Arbeiderpartiet. Mens Høyre mener at vi bør ha konkurransedyktige, dvs. lavere, skatter og avgifter for å øke vekstkraften i økonomien, for så å forbedre velferdssamfunnet, mener Arbeiderpartiet at å utvide skattegrunnlaget og å øke skatte- og avgiftsnivået er måten man får mer penger til velferdssamfunnet på – også på lang sikt.

Det interessante er imidlertid at Arbeiderpartiet i år har skjönt at de var på ville veier i fjor og foreslår i år reduksjon i skatte- og avgiftsnivået. Men det måtte en regjering bestående av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre til for å få et budsjett med en ny skattepolitisk kurs.

Sem-erklæringen har klare ambisjoner om skatte- og avgiftslettelser. Budsjettet for 2002 er første etappe, og Regjeringen har kommet langt på tre uker. Fremskrittspartiet mener det er altfor lite, men selv finanskomiteens leder, Siv Jensen, mener at det er et steg i riktig retning.

I finansdebatten i forrige uke var det en diskusjon mellom Arbeiderpartiets og Høyres parlamentariske ledere om det virkelig er slik at alle inntektsgrupper kommer bedre ut med samarbeidspartienes forslag. Det riktige er at for inntekter i de to laveste inntektsklassene, dvs. for alle med bruttoinntekt opp til 120 000 kr, kommer man likt ut med Arbeiderpartiets og samarbeidspartienes opplegg.

Men for alle inntekter utover dette vil man komme bedre ut med samarbeidspartiernes opplegg, ifølge Statistisk sentralbyrås modell for beregning av fordelingsvirkninger. Redusert boligskatt, fjerning av flypassasjeravgiften og merverdiavgift på kjøretøyopplæring mer enn oppveier det at Arbeiderpartiet har lagt inn litt mer enn oss i økt minstefradrag.

Med andre ord: Ingen kommer dårligere ut med samarbeidspartiernes skatte- og avgiftsopplegg enn med Arbeiderpartiets opplegg, og åtte av ti nordmenn kommer bedre ut. Det betyr at de med helt vanlige inntekter, ja til og med de med temmelig lave inntekter, vil få merkbar skatte- og avgiftslettelse med det opplegget samarbeidspartiene har lagt frem – også sammenliknet med det justerte skatte- og avgiftsopplegget Arbeiderpartiet har foreslått. Men det var vel heller ikke å vente at Arbeiderpartiet skulle kunne konkurrere med oss på dette området!

Jeg har sagt det før, og jeg gjentar det gjerne: Jeg er glad for at Samarbeidsregjeringen oppfylder Arbeiderpartiets løfter fra i fjor om å fjerne dobbeltbeskatningen av aksjeutbytte, når de ikke klarte det selv. Det er alltid interessant å registrere at Arbeiderpartiet er imot noe de har vært for tidligere. For eksempel sa finanskomiteen i forbindelse med et Dokument nr. 8-forslag i 1998:

«Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, viser til departementets grunnige gjennomgang av de negative følger det vil få for norsk økonomi og eierskap hvis man innfører dobbeltbeskatning av aksjeutbytte.»

Det er helt riktig sagt, og det burde også Arbeiderpartiet ha fulgt nå.

Boligskatt har vært og er et yndet debatttema. Den viser også klassiske skillelinjer og standpunkter. Samarbeidsregjeringen hever bunnfradraget til 80 000 kr og øker ikke ligningsverdien med 5 pst. Arbeiderpartiet er imot dette, og Fremskrittspartiet går meget lenger i lettelser.

I vår vedtok Stortinget at ligningsverdien av boliger skulle begrenses til 30 pst. av omsetningsverdien. Var taksten kommet høyere, kunne man klage. I den forbindelse foreslo Stoltenberg-regjeringen å opprette et register i hver kommune over takstmenn som skulle brukes ved klage på takst. Jeg ber Regjeringen merke seg at flertallet i finanskomiteen, Høyre, Kristelig Folkeparti, Venstre og Fremskrittspartiet, ikke finner noen grunn til å øke byråkratiet på dette punkt. Vi ser ingen grunn til å opprette et slikt register, da både eiendomsmeglere og takstmenn bør kunne avgi takster for fastsettelse av ligningsverdi.

Det er ikke alle finansministere som vil få en bestemmelse i skatteloven oppkalt etter seg. Jeg tror Schjøtt-Pedersen vil få det – lex Schjøtt-Pedersen. Den går ut på at man kan frasi seg de skattemessige fordelene som bostedsreglene for rikspolitikere fra Finnmark og Nord-Troms gir. En enstemmig komite åpner nå muligheten for at disse personene kan betale mer skatt hvis de vil.

Etter det jeg har sett i avisene de siste dagene, ser det ikke ut til at det blir et rush av politikere som vil benytte seg av denne adgangen. Selv SV, som i andre saker ved-

rørende betingelser for stortingsrepresentanter har gått høyt på banen både fra denne talerstol og i media, sier at de ikke kommer til å benytte seg av den. Er det forskjell her på liv og lære?

I mange av de forslagene som foreligger, er det tre forslag i tre retninger. Arbeiderpartiet står stort sett sammen med SV og Senterpartiet på den ene siden, Fremskrittspartiet på den andre siden, og samarbeidspartiene står i midten. Men på et par områder avviker dette mønsteret. Er det unntaket som bekrefter regelen? Det ene er avgiftsreduksjonen på sprit, hvor Arbeiderpartiet går lenger enn Samarbeidsregjeringen og senker avgiften med 17,5 pst., mot vårt forslag på 15 pst. Det andre er forslaget om å øke satsen i minstefradraget. Her går Senterpartiet og Kystpartiet lengst, og hvor Fremskrittspartiet faktisk ikke har sagt ja til en skattelette for dem med de laveste inntektene som alle de andre partiene har sagt ja til. Det hadde jeg ikke trodd jeg skulle oppleve.

Til slutt: Ved en inkurie har Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre glemt å fremme tre forslag i innstillingen. Forslagene er kommentert og tatt hensyn til i budsjettet, men selve forslagene til vedtak mangler. Jeg tar herved opp forslagene nr. 16, 17 og 18, og for øvrig disse partiers forslag i innstillingen.

Presidenten: Heidi Larssen har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Torstein Rudihagen (A): Høgre framstiller seg som eit næringslivsvennleg parti, og bruker sine skatte- og avgiftstiltak for å underbygge det. Samtidig ser ein at for å finansiere det blir alt som har med regional utvikling å gjere, kutta på. Det gjeld SND, både tilskotsordninga og høgrisikolåneordninga, det gjeld kommunale næringsfond, og det gjeld regionale utviklingsfond. Spørsmålet er: Trur Høgre at desse skatte- og avgiftslettane kan hjelpe næringslivet særleg ute i distrikta, og at dette er god nok erstatning for det som blir kutta?

Eg ser i dagens GD, ei Lillehammer-avis, eit oppslag om Vågå kommune, som nå har store problem når det gjeld næringslivet. Dei har hatt eit kommunalt næringsfond tidlegare. Nå har dei søkt om 800 000 kr på grunn av at ein stor møbelfabrikk med veldig mange arbeidsplassar er i ferd med å gå dukken der oppe. I svaret sitt viser kommunalministeren til desse skatte- og avgiftslettane, m.a. at flypassasjeravgifta skal fjernast og likeså utbytteskatten. Ja, kva hjelp er det for ei næringsbedrift som ligg langt oppi Vågå, i at ein fjernar flypassasjeravgifta? Da trur eg at ein skal sjå litt nærare på kartet.

Utbytteskatten bør òg Høgre forklare, og korleis den kan ramme næringslivet. Da den blei innført, blei det lagt inn ei skjerming på den måten at dersom ein tek ut eit utbytte og reinvesterer i anna næringsverksemd, blir det ikkje utbytteskatt. Med andre ord: Dette er ikkje noko argument for at utbytteskatten låser inne kapitalen. Spørsmålet er: Meiner Høgre at desse tiltaka med skatte- og avgiftslette som dei skisserer, er gode nok for nyska-

pingsbedriftene og andre bedrifter som strevar ute i Distrikts-Noreg?

Heidi Larssen (H): Ja, vi tror at skatte- og avgiftslettelser er veien å gå for å bedre næringslivets rammebetingelser, både i distriktene og i sentrale strøk. Vi har, som jeg sa i mitt innlegg, ikke kommet langt nok med dette. Ut fra Sem-erklæringen vil vi gå enda lenger og gjøre det enda bedre for næringslivet, men vi har kommet et godt stykke på vei. Der er vel også litt av forskjellen mellom Arbeiderpartiet og samarbeidspartiene. Vi mener at bedrifter og enkeltpersoner vet hvordan man kan bruke pengene til beste for arbeidsplasser, for bedrifter og for seg selv, og at ikke alt må inn i den offentlige kassen, som så skal levere ut igjen. Det er ikke bare staten som skal vite og kan vite hvilke tiltak og bedrifter som skal støttes. Vi tror faktisk at bedriftene i vel så stor grad greier å foreta denne investeringen til beste for bedriftene, arbeidsplassene og dermed for folket.

Vi tror altså at det å fjerne dobbeltbeskatningen av aksjeutbytte ikke er usosialt, snarere tvert imot. Vi mener at vi trenger kapital som kan settes inn i nye arbeidsplasser, og den beste sosialpolitikken vi vet, er å skape arbeidsplasser. Vi er vel også av den oppfatning at Norge trenger flere kapitalister, ikke færre, og at vi trenger flere private kapitalister, ikke bare statskapitalismen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Gjermund Hagesæter (FrP): Framstegspartiet er opp-tatt av å få til eit lågare, flatare og enklare skattesystem enn det vi har i dag. Vi ser på dette som eit middel for å skape større økonomisk fridom, få til meir verdiskaping og dermed også leggje grunnlaget for betre velferd for den enkelte. Våre skatteforslag vil også redusere offentlege administrative kostnader for innkrevjing av skatt, og medføre at fleire kan stå økonomisk på egne bein. Særleg dei med låge inntekter slit i dag med eit altfor høgt skattetrykk.

Den viktigaste profilen i Framstegspartiets opplegg for inntektsskatt i 2002 er derfor innføring av høgare personfrådrag og minste-frådrag, noko som vil ha størst effekt for dei med låge inntekter. Det er derfor ikkje riktig, slik føregåande talar frå Høgre prøvde å framstille det, at vi ikkje gjer noko for dei med dei låge inntektene. Tvert imot er det dei som er høgast prioritert hos oss.

Framstegspartiet er positiv til at innslagspunktet for toppskatten i klasse 1 er auka til 320 000 kr, men denne skatten rammar framleis ca. 740 000 lønsmottakarar. Regjeringa har ikkje foreslått endring av innslagspunktet for toppskatt i klasse 2, og dette betyr ei reell skjerping av toppskatten i klasse 2, noko som vi ikkje kan akseptere. Vi foreslår derfor å heve innslagspunktet for toppskatten til 350 000 kr i klasse 1 og 403 000 kr i klasse 2.

Det såkalla fiskar- og sjømannsfrådraget har vore uendra på 70 000 kr sidan 1992. Ved å leggje til grunn gjennomsnittleg årslønn sidan 1992 og anslått lønnsvekst for 2001–2002 skulle frådraget vore på om lag 105 000 kr.

Dette har forverra dei økonomiske vilkåra for norske sjøfolk og truleg bidratt til at vi i dag har færre sjøfolk enn vi elles ville hatt. Vi ønskjer at frådraget i første omgang blir auka til 85 000 kr.

Særfrådraget for eldre har heller ikkje vore regulert på fleire år. Også i år foreslår Regjeringa ei vidareføring av frådraget på 17 640 kr, noko som betyr ein reell nedgang i verdien av frådraget. Framstegspartiet meiner at eldre og uføre fortener å ta igjen det tapte av fleire års manglande regulering, og vil foreslå at frådraget blir sett til 25 000 kr.

Når det gjeld formuesskatt, er det Framstegspartiets klare haldning at dette er ei uheldig dobbeltskattlegging som bør fjernast. Den høge formuesskatten i Noreg aukar også risikoen for utanlandsk oppkjøp av norsk industri, dette fordi formuesskattlegginga som regel gjer det billigare å eige norske bedrifter frå utlandet enn frå Noreg. Formuesskatten gjer også at eigarane kan bli tvinga til å ta ut kapital av bedriftene for å betale skatt. For privatpersonar utgjer formuesskatten ein stadig større del av den totale skattlegginga. Dette rammar dei som har lagt vinn på å spare og leggje pengar til side. Vi meiner at ei snarleg nedtrapping av formuesskatten er nødvendig, og foreslår derfor at den statlege formuesskatten blir halvert frå og med 2002 ved at all formue under 800 000 i klasse 1 og 830 000 i klasse 2 blir fritatt for statleg formuesskatt, og at skattlegginga for formue utover desse beløp blir redusert med 25 pst.

Framstegspartiet er positiv til at Samarbeidsregjeringa går inn for ein reduksjon i skattlegginga av fordelten av å bu i eigen bustad. Dette er ei sak som Framstegspartiet lenge har stått åleine om å kjempe for. Bustaden er kjøpt for pengar som alt er skattlagde, samtidig som det er betalt forskjellige typar avgift på kjøp av materialar til byggingen. Vi ønskjer at skattlegging av fordelten ved å bu skal fjernast over fire år, og foreslår derfor ein reduksjon på 25 pst. for budsjettåret 2002.

Framstegspartiet ser det også som viktig å redusere skattetrykket for bedrifter, dette fordi eit fritt, sjølvstendig og verdiskapande næringsliv er avhengig av dette for å kunne hevde seg i ein konkurranseutsett marknad. Næringslivet og enkeltmennesket er utsette for eit utal av typar skattar, og det er summen av desse som i stor grad bestemmer om bedriftene er konkurransedyktige. Der-som Noreg held på eit skattenivå som er høgare enn nivået i våre konkurrentland, vil dette openbert redusere verdiskapinga i Noreg. Ei særnorsk høg skattlegging vil også medføre kapitalflukt og dermed tap av norske arbeidsplassar og stigande arbeidsløyse. Av røynsle veit vi også at ei utvikling med stigande arbeidsløyse kan vere svært vanskeleg å snu dersom vi ikkje handlar raskt. Framstegspartiet tar også sterk avstand frå skattereforma sin delingsmodell som favoriserer den passive eigarskapen på kostnad av det aktive.

Framstegspartiet synest også det er bekymringsfullt at Noreg bruker ein så mykje lågare del av brutto nasjonalprodukt til forskning og utvikling enn gjennomsnittet i OECD. Det er først og fremst den private forskinga som er mindre i Noreg enn i andre land som det er naturleg å

samanlikne med. Forsking og utvikling er ei investering for framtida, og vi trur derfor at kvar krone som blir investert i FoU, vil gi meir tilbake i form av auka verdiskaping. Vi er derfor positive til skatteincentiv som stimulerer til auka FoU, og støttar derfor fullt ut Hervik-utvalets forslag der bedriftene får trekkje frå 25 pst. av FoU-utgiftene. Framstegspartiet er derfor imot dei avgrensingane i forhold til storleik på verksemd og presentsats som Regjeringa har foreslått.

Framstegspartiet er positiv til den forbetra opsjonskattlegginga som Samarbeidsregjeringa har foreslått. Forbetring i opsjonsskattlegginga er m.a. viktig for utviklinga av kunnskapsbaserte bedrifter der det er nødvendig med eit ekstra incitament utover ordinær lønn. Opsjonsordningar kan derfor bidra til at bedriftene sine lønskostnader blir haldne nede, noko som kan vere spesielt viktig i ein oppstartsfase. Ved opsjonstildeling vil tilsette tene på at bedrifta går godt og aukar overskota. Dette vil vere ei betre ordning enn at leiarane får «fall-skjerm» når bedrifta går dårleg, slik vi har sett enkelte eksempel på.

Vi beklagar sterkt den foreslåtte skatteskjerpinga både for firmabil og for kjøregodtgjersle. Skatteskjerpinga verkar både lite gjennomtenkt og dårleg grunnlagt. Forslaget inneber at sjablongregelen for fordelten ved privat bruk av firmabil skal aukast frå 10 000 km til 13 000 km pr. år. Departementet grunnir denne auken med at kjørelengda med personbil utgjir 13 500 km pr. år. Men i dette gjennomsnittet ligg både yrkeskjøring og kjøring mellom heim og arbeid. Dette medfører at ein auke til 13 000 km vil medføre at den tilsette blir skattlagt for ei privatkjøring som er høgare enn gjennomsnittet, noko som heilt klart er urimeleg. Framstegspartiet er sjølvsgat imot denne skatteskjerpinga. Samtidig foreslår Regjeringa skatteskjerpning ved bruk av privatbil til yrkeskjøring ved at fordelsskattlegginga skal starte allereie ved 4 000 km. Det synest her som om Regjeringa har fokusert på dei variable kostnadene ved bilhald og ikkje på at bilhald også medfører faste kostnader. Mange som er avhengige av privatbil i sin jobb, f.eks. heimehjelp/heimesjulepleiarar, har måtta investere i bil nr. 2 i familien for å kunne utøve sin jobb. Når Regjeringa no endrar desse føresetnadene for bruk av privat bil i arbeid, kan dette redusere rekrutteringa til slike yrke. Framstegspartiet ønskjer derfor å behalde skattlegginga av kilometergodtgjersla som den er.

Vi ser positivt på at Regjeringa foreslår å reversere nokre av dei innstrammingane som skjedde hausten 1999 og 2000 når det gjeld avskrivning på ulike driftsmiddel. Fordi Noreg framleis har mindre gunstige avskrivings-satsar enn våre naboland, er det likevel nødvendig å gå lenger og reversere heile denne innstramminga. Framstegspartiet foreslår derfor at alle avskrivings-satsane blir sette til 1999-nivå. Dette inneber m.a. auke i avskrivings-satsane for saldogrubbene c) og d), som omfattar høvesvis lastebilar og produksjonsmaskiner.

På bakgrunn av denne gjennomgangen vil eg hermed på nytt fremje Framstegspartiets endringsforslag frå finanskomiteen.

Presidenten: Gjermund Hagesæter har tatt opp de forslagene han refererte til.

Heidi Grande Røys (SV): Vi i SV var godt fornøgdde i fjor då vi endeleg fekk fleirtal i denne salen for å innføre skatt på aksjeutbytte på mottakarens hand. Omsider fekk vi gjennomslag for tankegangen om at den største uretten i skattereforma for 1992 var den store forskjellen i skatt på arbeid og skatt på kapital, og at den viktigaste grunnen til at forskjellane i Noreg har auka på heile 1990-talet, er at kapitalinntektene er skeivt fordelte, og at dei i tillegg har hatt ei svært gunstig skattlegging.

Dessverre foreslår Samarbeidsregjeringa i dette budsjettet å oppheve denne ordninga. Vi i SV synest det er alvorleg. Det stiller Noreg i ein heilt spesiell situasjon internasjonalt, sidan alle land som vi kan samanlikne oss med, med unntak av eitt eller to land i heile OECD-området, har denne skatten, som faktisk er rimeleg å ha. At skattefritt utbytte er den enkeltårsaka som har gjort at forskjellane aukar her i landet, vart grundig dokumentert av den førre regjeringa som Kristeleg Folkeparti var medlem i, gjennom utjamningsmeldinga. At Kristeleg Folkeparti no er med på å fjerne det mest presise verke-middelet for å skattleggje dei som har mest rygg til å bere det, synest vi er veldig leit. Fordelingsprofilen ved å oppheve aksjeutbytte er nemleg svært dårleg. Det er altså sånn at dei som er rikast av oss, har stor glede av det. Finansdepartementet har sjølv rekna ut at dersom ein for-deler skattereduksjonen sjablongmessig etter utbytte, vil dei 84 nordmennene som tok ut utbytte i 1999, få ein gjennomsnittleg skattelette på 1,7 mill. kr. Dette står i grell kontrast til det ein gjer for dei fattige.

SV foreslår, som kjent, at aksjeskatten skal først vidare og skjerpast, men det er sjølvsgat ikkje nok for å få til ein god fordelingsprofil. Skal ein drive omfordeling, må ein syte for gode og treffsikre tiltak for dei som har minst. Skatteprofilen i SVs forslag er slik at dei med inntekt under 300 000 kr får skattelette med vårt opplegg. Vi fører vidare linja med å knyte grensene for toppskatt til folketrygdas grunnbeløp, G. Dette betyr auka innslagspunkt for trinn 1 med ca. 20 000 kr, mens innslagspunktet for trinn 2 vert redusert. Meirprovenyet dette gir oss, saman med delar av den auka kapitalskatten, nyttar vi til å auke botnfrådraget.

Vi aukar grensa for minstefrådraget til 49 500 kr, og set grensa for frådrag til 23 pst., slik at særleg dei med dei lågaste inntektene vil tene på det. Lønsfrådraget aukar vi frå dagens 31 800 kr til 36 100 kr. Dette vil vere særleg gunstig for arbeidstakarar med låg løn.

For å få ei meir rettferdig fordeling av skattebyrda mellom arbeidsinnsats og kapitalinnsats går vi i SV òg inn for å auke den alminnelege skattesatsen frå 28 til 29 pst. Dette vil føre til at verdien av rentefrådraget aukar. Delar av dette meirprovenyet brukar vi til å fjerne delar av dokumentavgifta og til å lage ei ordning med differensiert årsavgift på bil. Vi aukar òg botnfrådraget i formuesskatten til 200 000 kr.

Vi har bak oss ein valkamp i haust som hadde stor merksemd på skattelette, og nærast ein konkurranse i

sporten var: Kor mykje vil ein heve toppskatten? Men det vi skal vere klar over, er at toppskatten i stor grad er en mannfolkskatt. 97 pst. av oss damer tente i 1999 under dei 300 000 kr, altså godt under den grensa som no får fleirtal som toppskattgrense. Då er det min audmjuke påstand at hadde fleire kvinner vore med i debatten om skattelette, så hadde ein nok fokusert meir på dei låge inntektene framfor dette med toppskatt. Det er nemleg f.eks. ved å auke botnfrådraget ein vil gi incentiv for dei med låge inntekter til å jobbe meir. Undersøkingar viser at endringar i skatt og inntekt gjennom å redusere eller fjerne toppskatt har lite å seie for dei som allereie er i fullt arbeid. Det er dei som i utgangspunktet tener minst, og det er altså i stor grad kvinner, som ein kan stimulere til å jobbe meir via skattelette. Her ligg det eit betydeleg potensial for å auke arbeidstilbodet, og her legg SV inn sin innsats.

SV går òg imot Regjeringas forslag om lette i skattlegginga av opsjonar i arbeidsforhold. Liberaliseringa har klare og uheldige sider: Det vert gjeninnført ein skattekreditt som fyrst og fremst kjem bedriftsleiarane og dei høgtlønnte til gode. Ved fleire høve har folks misnøye med dei auka leiarlønene kome til uttrykk. Erfaringar m.a. frå USA viser at opsjonsordningar betyr mykje for lønsutviklinga til leiarane, og den forsterkar forskjellen mellom leiarar og vanlege arbeidarar. Dette forslaget frå Regjeringa vil føre til skattelette for dei som løyser inn eller sel opsjonar, og ei lågare skattlegging av opsjonar vil oppmuntre til auka bruk av slike ordningar. Dermed vil forskjellane i Noreg verte forsterka.

SV reagerer òg negativt på at regjeringa Bondevik halverer fagforeningsfrådraget samanlikna med forslaget frå regjeringa Stoltenberg. Dette meiner vi viser ei klart negativ haldning til fagforeningane, og vi synest det er merkeleg at ein ikkje har funne rom til dette innanfor ei ramme der ein skryter av å ha funne rom for ytterlegare 3,4 milliardar kr i skattelette.

Når det gjeld næringsretta forskning, har SV valt å vidareføre den såkalla FUNN-ordninga, og vi aukar denne med 400 mill. kr i vårt alternative budsjett framfor å gå på oppretting av ei skatteincentivordning, som Regjeringa foreslår. FUNN-ordninga har berre eksistert eit halvt års tid, men er svært vellukka. Den er føreseieleg, den er ubyråkratisk, lite ressurskrevjande og rask.

Noreg ligg på botnen når ein ser på innovasjonssatsing, samanlikna med andre OECD-land. Nettopp på denne bakgrunnen vart FUNN-ordninga oppretta, leia av Forskningsrådet og SND. På rekordtid har 400 bedrifter inngått to-, tre- og fireårskontraktar med eksterne forskingsmiljø. I verste fall må mange av desse bedriftene no avbryte sine forskings- og utviklingsprosjekt. Dette er ikkje berre uheldig, men det er også veldig lite langsiktig.

Ei tilskotsordning fungerer langt betre enn skatteincentiv, fordi mange av desse bedriftene ikkje har den nødvendige likviditeten til å gå inn i langsiktige forskingsprosjekt. Små og mellomstore bedrifter vert i stor grad styrte ut frå tilgjengeleg likviditet. Den foreslåtte skatteincentivordninga gir berre resultatmessig effekt,

men har ingen likviditetsmessige tilskot til å dekkje inn prosjektkostnader. Det går òg relativt lang tid frå ein puttar pengar inn i FoU til det gir ein positiv kontantstrøm tilbake. Eit kontanttilskot vil difor kunne vere avgjerande for om ein i det heile kan setje i gang med forskingsverksemd.

Svært mange av spørsmåla til finanskomiteen denne hausten har tatt opp akkurat denne problemstillinga. Mange små og mellomstore bedrifter kan ikkje nytte seg av ordningar med skatteincentiv, fordi dei ikkje har den likviditeten som er nødvendig for å møte den negative kontantstraumen som ei FUNN-ordning vil føre med seg. Mange av bedriftene viser til at dei før FUNN-ordninga ikkje hadde vore i stand til å kjøpe forskingstenester frå instituttsektoren, fordi det tradisjonelle verkemiddelapparatet gjennom Forskningsrådet ikkje fanga opp ein del av desse prosjekt- og utviklingsforlaga. Gjennom FUNN-ordninga har ein altså lukkast i å auke forskingsinnsatsen i næringslivet, og ein har nådd fram til dei bedriftene som normalt ikkje ville kome inn under dei ordinære programma.

Elles vil eg òg berre kommentere ytterlegare dette med føreseielege rammevilkår.

Dei siste åra har det i statsbudsjetta vore ganske store endringar i avskrivingsattsane. Dette gir i liten grad ein føreseieleg situasjon. Det er viktig å operere med ei avskrivingsstid som reflekterer den faktiske verdiforringinga. SV bad difor i finansinnstillinga Regjeringa om å leggje fram eit forslag til ein gjennomgang av avskrivingsattsane med dette som mål. Men dessverre fekk ikkje det fleirtal.

Til slutt berre ein kommentar til det som ser ut til å vere den nye regjeringa sin politiske handlingsregel: at det offentlege sin andel av ressursane i samfunnet ikkje skal auke. Dette meiner vi er å la dogmatikken ta fullstendig overhand. For SV er utgangspunktet at vi må vurdere kva oppgåver fellesskapet har ansvar for å løyse, for deretter å organisere oppgåvene på ein best mogleg måte. Det norske skattesystemet er omfordelende, dei som tener mest, skal betale den største andelen i skatt. Dette er ein sentral del av den norske velferdsstatens grunnlag, og det er dette SV ynskjer å føre vidare og forsterke i vårt økonomiske opplegg for neste år.

Eg tar opp SV sine forslag i innstillinga.

Presidenten: Hilde Grande Røys har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Bjørn Tørresdal (KrF): Debatten i dag er en oppfølging og konsekvens av debatt og vedtak i Stortinget tirsdag og onsdag i forrige uke. Odelstinget skal i dag vedta de lovendringene som er nødvendige for å følge opp det vedtatte budsjettet. Det er likevel noen områder som fortjener å bli omtalt også i Odelstinget.

Regjeringspartiene foreslår å vidareføre det maksimale fradrag for fagforeningskontingent, fradrag for gaver til visse frivillige organisasjoner og fradrag for medlemskontingent til næringsorganisasjoner på 900 kr i 2002.

Fra Kristelig Folkeparti vil vi understreke at det er viktig og sentralt å legge til rette for frivillige organisasjoner. Og jeg ser det som svært positivt at det er kommet signaler fra Regjeringen om å arbeide videre med ulike tiltak som kan bedre de økonomiske rammebetingelsene for frivillige organisasjoner, bl.a. gjennom muligheten for inntektsfradrag for gaver.

Et annet område som angår folk flest, er ligningstaks- tene for fast eiendom, dvs. hus og hjem. Samarbeidsreg- jeringen har som målsetting å ta bort fordelsbeskatning- en for å bo i eget hus i løpet av de kommende fire år. Takst på fast eiendom vil fremdeles være nødvendig så lenge formuesbeskatningen blir opprettholdt.

Særfradraget for dem som tar ut alderspensjon eller mottar lovbestemt uførestønad/pensjon, vil bli økt til 1 530 kr pr. måned, dvs. 18 360 kr pr. år. Dette særfra- draget for alder og uførhet har en god og viktig sosial be- tydning.

Avskrivningssatsene er en svært viktig del av ramme- vilkårene for næringslivet. Avskrivningssatsene må gjen- speile den reelle verdiforringelse over tid. Etter hvert som den teknologiske utvikling går framover, er det der- for nødvendig å vurdere nivået på satsene ved ulike tids- punkt. Prinsippet om den faktiske verdiforringelse må ha bærende gjennomslag.

Et annet område som betyr mye for nyskaping og vi- dereutvikling i næringslivet, er anledningen til å få fra- drag i utlignet skatt i forbindelse med forskning og utvik- ling. De foreslåtte endringer i avgrensingsreglene for å kunne nyttiggjøre seg denne ordningen er betydelig bed- re enn det som ble foreslått av Stoltenberg-regjeringen.

Ut fra Kristelig Folkepartis syn ville det ha blitt for- trange rammer for mange bedrifter om forslaget fra re- gjeringen Stoltenberg hadde blitt stående. Denne ordnin- gen vil styrke incentivene for investering i FoU fra be- driftenes side. Ved å heve taket på størrelsen på de virk- somheter som skal omfattes av fradragsretten, kan en ikke lenger følge henvisningene til regnskapsloven § 1-6, fordi det innebærer at allmennselskap under taket på an- tall tilsatte vil kunne komme inn under ordningen. Dette er det tatt hensyn til ved lovutformingene.

Norge ligger lavt på statistikken over andel av BNP til forsknings- og utviklingsarbeid. Det skyldes bl.a. at forsk- ningsinnsatsen fra næringslivet har vært relativt lav. Med denne ordningen håper vi det vil komme en forandring til det bedre på dette området.

I forbindelse med merverdireformen ble det vedtatt et generelt unntak for undervisningstjenester. Dette unnta- ket omfatter også fritidsrettet undervisning. Men kjøre- opplæring var ikke med i unntaket. Regjeringspartiene foreslår også å unnta kjøreopplæring fra merverdiavgifts- plikten, slik at undervisningstjenester generelt vil være unntatt merverdiavgift. Kjøreopplæring gjennom trafikk- skoler er med på å gi unge bilførere kunnskap og trafikk- forståelse. Omfattende kjøreopplæring er investering i kompetanse og sikkerhet for unge bilførere. Momsfrita- ket vil stimulere til opplæring gjennom kjøreskoler.

De fleste unge som tar kjøreopplæring, er skoleung- dom og studenter. Kristelig Folkeparti mener også det er

viktig at momsfrirket for kjøreopplæring er en god av- giftslette for ungdom og deres familier.

I forbindelse med Regjeringens forslag om å avvikle flypassasjeravgiften fra 1. april 2002 er det ikke lenger grunnlag for å opprettholde den gunstige særordningen som nullsats for luftfarten i merverdiavgiftssystemet innebærer. Omleggingene må ses samlet, og de gir en samlet lettelse for luftfarten.

I dag er helsetjenester unntatt fra den generelle mer- verdiavgiften. Flere alternative behandlingsformer er omfattet av unntaket for helsetjenester. I Sem-erklærin- gen står det at Regjeringen vil legge fram en stortings- melding om alternativ medisin. For Kristelig Folkeparti er det positivt at det arbeides for å utvide merverdiav- giftsgrunnlaget for helsetjenester.

Regjeringen foreslår som kjent å fjerne dobbeltbeskat- ningen på aksjeutbytte. Det var en klar forutsetning i budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og sentrumspar- tiene for 2001 at utbytteskatten bare skulle gjelde for 2001. Nå følger Samarbeidsregjeringen opp avtalen. Dobbeltskattleggingen av aksjeutbytte er et av flere ledd for å skaffe risikovillig kapital til næringslivet. Dette sy- nes vi i Kristelig Folkeparti er rett og viktig. Det betyr en styrking av rammebetingelsene for norsk privat eierskap, samtidig som det vil bidra til at overskuddet i bedriftene kan investeres i gode næringsprosjekter som gir samfun- net størst mulig verdiskaping.

Jeg vil peke på at komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre foreslår i justeringen av Regjeringens budsjett å øke satsen i minstefradraget til 23 pst. Dette vil innebære lavere gjennomsnittsskatt for ca. 1 million skatteyttere.

Så til slutt: Vi har behov for fornying, forenkling og effektivisering av offentlig sektor. Målet med dette må være å sikre gode tjenester og mest mulig velferd for alle. Den enkelte skal ha trygghet for at en får de offentlige tjenester en har krav på når en trenger det. Kristelig Folke- parti vil ha en offentlig sektor som er brukerorientert, serviceinnstilt, effektiv og innrettet mot borgernes høyst ulike behov og ønsker. Et av tiltakene som kan bidra til dette, er konkurranseutsetting av enkelte oppgaver. Kommunene har ingen merverdiavgift på egenproduserte tjenester. Hvis det reelt skal være mulig å konkurranseut- sette enkelte tjenester, må kjøp av tjenester fra private bedrifter ha samme konkurransevilkår som offentlig egenproduksjon av tjenestene. Vi foreslår at ordningen med momskompensasjon utvides til også å gjelde ren- hold fra 1. januar 2002.

For Kristelig Folkeparti er det en grense for hvilke of- fentlige tjenester det er som kan konkurranseutsettes. Det må først og fremst være tekniske tjenester og tjenester som har konkrete, målbare resultater. Det er viktig at en fortsatt skal ha en høy kvalitet på offentlige tjenester. Ef- fektivisering og konkurranseutsetting vil nettopp kunne frigjøre ressurser i form av penger og arbeidskraft til vik- tige offentlige velferdsoppgaver eller kjerneoppgaver som barnevern, opplæring og omsorg.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ranveig Frøiland (A): Skatt er eit viktig fordelings-spørsmål. Derfor har vi i Arbeiderpartiet gjeve mest skattelette til dei som tener minst, mens Kristeleg Folkeparti har prioritert å gje skatteletten til dei som tener mest. Dei 3 000 som har høgast inntekt, får ein skattelette på 1,5 mill. kr, mens dei som har ei inntekt på under 300 000 kr, får ingenting.

Det er klart at denne skatteletten som Kristeleg Folkeparti prioriterer, går ut over næringslivet i distrikta, for når ein skal prioritera den sektoren med skattelette, har ein ikkje så mykje pengar til verkemiddel til SND. Og dei som vert hardest ramma, er dei små bedriftene som kanskje ikkje er etablerte, som kanskje er nyetablerte, men som treng litt meir støtte – dei får alvorlege kutt. Så det er hardt for distrikta å få den skatteletten som Kristeleg Folkeparti har gjeve dei. Det er veldig mange småbedrifter som seier at den skatteletten ikkje på nokon måte kan vega opp det som ein tapar i tilskot frå staten.

Men det er ein skatt Kristeleg Folkeparti kunne vore med og gjort litt betre for vanlege folk, og det er frådrag for fagforeiningskontingenten, som regjeringa Stoltenberg heva til 1 800. Nei, sa Kristeleg Folkeparti, dei vanlege skal vi i alle fall ikkje tilgodesjå!

I valkampen sa Bondevik at storleiken på skatteletten som Høgre ville gje, ikkje var aktuell for Kristeleg Folkeparti. No hørde vi Heidi Larssen sa at svaret er skattelette, kva er spørsmålet! Kjenner ikkje Kristeleg Folkeparti seg ukomfortabel med denne skatteletten som rammar distrikta så hardt?

Björg Tørresdal (KrF): Det er ingen stor overraskelse at det fra representanten Ranveig Frøiland kommer innspill overfor Kristelig Folkeparti når det gjelder utbytteskatten, eller dobbeltbeskatningen på aksjeutbytte. Men jeg gjenfar at det var faktisk en forutsetning i budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene – med Kristelig Folkeparti – at det skulle være en midlertidighet.

Hvis en ser isolert på denne skatten, kan det være noe rett i det representanten sa, men det er riktigere å se på alle skatter og avgifter under ett. Og da er det slik at opplegget fra regjeringen Bondevik også tilgodeser de med de laveste inntekter. En må se samlet på det, og ha en god fordeling på de skattelettelsene som er foreslått. Det er viktig – jeg er enig med Arbeiderpartiet i det – at en får en god fordeling av skatte- og avgiftslettelsene, men da må man altså se samlet på dette.

Kristelig Folkeparti kjørte ikke en valgkamp hvor en tok bølgen for skattelettelser alene. Kristelig Folkeparti hadde en valgkamp hvor vi gikk ut og sa at vi ønsket både en heving av minstefradraget og å gjøre noe med skatten for folk flest.

I Samarbeidsregjeringen har vi funnet fram til en løsning i budsjettet hvor man både ser på generelle skatte- og avgiftslettelser og prøver å følge opp de viktige hjertesakene for Kristelig Folkeparti.

Per Erik Monsen (FrP): Representanten Tørresdal var på slutten av sitt innlegg inne på et tema hvor – slik i

hvert fall jeg har oppfattet det – Kristelig Folkeparti har opptrådt noe schizofrent de siste årene. Jeg snakker om momskompensasjonsordningen som ble innført i 1995. Der var Kristelig Folkeparti veldig klare sammen med Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre på at man skulle ha en generell ordning, og de hadde en meget god argumentasjon for det. Siden har Kristelig Folkeparti i Stortinget to ganger gått imot en utvidelse av momskompensasjonsordningen, som nå representanten Tørresdal snakker forholdsvis begeistret om – igjen. Det er da grunn til å lure på om Kristelig Folkeparti endelig har bestemt seg for hva de ønsker å gjøre med momskompensasjonsordningen. I år er det nemlig aktuelt å utvide med renhold.

Men mitt spørsmål er egentlig: Vil Kristelig Folkeparti være med på å la oss få en generell ordning og la kommunene selv være med på å bestemme hva de vil konkurranseutsette? Vil de sørge for at pengene går til den etaten eller til den avdelingen som har bestilt og betalt tjenestene? Og vil de også være med på en ordning som gjør at pengene kommer fram i rimelig tid, i hvert fall vesentlig raskere enn de gjør i dag, som det tar to år?

Björg Tørresdal (KrF): Kristelig Folkeparti har ikke et schizofrent forhold til dette med konkurranseutsetting, men vi vurderer saken nøye, fordi vår velferd er allsidig. Den består både av tjenester som er lette og riktige å konkurranseutsette, og av tjenester som ikke er så resultatorienterte.

Jeg vil i mitt svar vise til Sem-erklæringen. Det er en viktig debatt som foregår, og viktige vurderinger som blir foretatt i Samarbeidsregjeringen, om hvilke tjenester det er hensiktsmessig å konkurranseutsette.

Kristelig Folkeparti ønsker en bevisst holdning, fordi velferden gjennom konkurranseutsetting skal forbedres, ikke forringes.

Tore Nordtun (A): Jeg hadde ikke tenkt å ta ordet i replikkordskiftet, men siden Björg Tørresdal nevnte dette med skatt på aksjeutbytte og viste til avtalen mellom Arbeiderpartiet og sentrum, vil jeg opplyse Björg Tørresdal om at det er helt riktig at Arbeiderpartiet hadde en avtale med sentrum om skatt på aksjeutbytte. Det er også riktig at det står i avtalen at den var midlertidig, men det var en forutsetning for den midlertidigheten, nemlig at Stortinget skulle få til behandling en omtale av skattesaker som gjaldt næringslivet, bl.a. av delingsmodellen. Etter at dette var blitt gjennomgått og de vedtak som var nødvendige, var blitt tatt, skulle skatt på aksjeutbytte eventuelt falle bort. Det var altså en forutsetning for den avtalen vi hadde med sentrum, som nå sentrum behendig løper fra uten å omtale forutsetningen for den.

Det vi etterlyser, er at Björg Tørresdal skal være litt mer presis i sin omtale av hva egentlig den avtalen gikk ut på. Den gikk ikke bare ut på midlertidighet, men det var en forutsetning for midlertidigheten som sentrum og Arbeiderpartiet var enige om, at vi skulle få en sak om delingsmodellen og en ny form for næringslivsbeskatning til behandling i Stortinget.

Björg Tørresdal (KrF): I avtalen mellom Arbeiderpartiet og senterpartiene var midlertidigheten viktig. Ja, det er riktig at den skulle avløses av et alternativ, men mitt svar blir et spørsmål til Arbeiderpartiet: Hva har Arbeiderpartiet gjort for å finne et godt alternativ til dette?

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp): Eg viser til finansinnstillinga, til finansdebatten og til merknader i denne innstillinga som gir eit meir utfyllande bilete av Senterpartiet sitt skatte- og avgiftsopplegg, m.a. når det gjeld tema som utbytteskatt og endringar i opsjonsskatten, og at vi vil vidareføra FUNN-ordninga.

Så vil eg ta opp forslaga nr. 13 og 14 og knyta nokre få kommentarar til dei. Forslag nr. 13 er med på å understreka det som vi har sett gjennom heile finansinnstillinga, at for Kristeleg Folkeparti er Senterpartiet bytt ut med Høgre.

Det førre innlegget som vi høyrde her frå Kristeleg Folkeparti, gjorde tydeleg greie for at det er viktigare for Kristeleg Folkeparti med skattelette no til dei som har mest frå før, enn å lyfta dei som har minst. For i forslag nr. 13 kunne nemleg Regjeringa imøtekoma endå meir dei som tener minst i dette samfunnet, for forslag nr. 13 omhandlar innrettinga på minstefrådraget. Så eg vil oppmoda finansministeren dersom han ikkje no finn å kunna støtta dette i denne omgangen, iallfall til å ta dette med i det vidare arbeidet sitt. Det er nemleg slik at for dei som tener minst, betyr prosentsatsen i minstefrådraget meir enn det å heva minstefrådraget.

Regjeringa har tatt eit lite grep. Senterpartiet foreslår ei endring frå 22 pst. til 27,5 pst. Det betyr at ein som tener 150 000 kr, får ei skattefri inntekt på 8 000 kr meir enn i dag. Det betyr altså fleire tusen kroner i auka skattefri inntekt i forhold til både det som er dagens og det som blir morgondagens satsar.

Så omhandlar òg forslag nr. 13 situasjonen for einpersons hushald. Senterpartiet meiner at vi som samfunn bør ta på alvor at det her for det fyrste er eit aukande tal einpersons hushald, og for det andre at det blant dei er ei gruppe som har låg inntekt, og som etter måten må bruka meir av inntekta si på buutgifter. I innstillinga til kommunalkomiteen ser vi nærare på avgiftssystemet, eit avgiftssystem som i større grad enn i dag reflekterer forbruk. Men vi ynskjer òg eit skattefrådrag for einpersons hushald, og set då grensa for inntektsfrådraget til 150 000 kr, slik at eit fyrste trinn i det frådraget blir 500 kr til neste år.

Så til forslag nr. 14, som omhandlar avskrivingsreglane. Det er jo slik at næringslivet òg på det punktet har vorte utsett for etter måten stor uvisse. Senterpartiet ynskjer å retta opp noko av det som skjedde i fjor, då det vart føretatt store endringar i budsjettet. Difor har vi fremja forslag nr. 14. Vi ynskjer òg at Regjeringa går nøye gjennom avskrivingsreglane, slik at ein kan få eit system som er i tråd med det som er reell verdireduksjon. Eg beklagar sterkt at Kristeleg Folkeparti heller ikkje finn grunn til å sjå på det i denne omgangen, sjølv om eg

veit at dei – på same måten som Senterpartiet – har fått mange innspel og reaksjonar i forhold til det.

Presidenten: Magnhild Meltveit Kleppa har tatt opp de forslagene hun refererte til.

May Britt Vihovde (V): Regjeringa har med dette budsjettforslaget vist at det er mogleg å kombinera viktig satsing på auka velferd med lågare skattar og avgifter. I tillegg til auka innsats når det gjeld fattigdomsnedkjemping, rusomsorg, kollektivtrafikk, beredskap mot terror, miljøvennleg energiforskning, utdanning og frivillige organisasjonar, blir skattar og avgifter for privatpersonar og næringsliv reduserte med nærare 12 milliardar kr. Det er viktig for Venstre at Regjeringa med denne heilskapen har sikra at budsjettet har fått både ein god miljøprofil og ein god sosial profil, og at det blir gitt betre vilkår for næringslivet.

Større skatte- og avgiftsreduksjonar kjem både privatpersonar og næringslivet til gode. Næringslivet sine frådrag for forskning og utvikling blir utvida, slik at fleire bedrifter kan nytta godt av ordninga. Dobbeltskattlegginga av utbytte og flypassasjeravgifta blir fjerna.

Fordelsskatten på bustad blir redusert ved at ein hevar botnfrådraget. Det blir løfta i botn, og om lag 37 000 fleire bustadeigarar slepp skatt.

Anslagsvis 1 million skattyttarar med låg inntekt får redusert marginal- og gjennomsnittsskatten ved at satsen i minstefrådraget blir auka. Pensjonistskattlegginga blir betre, også med høgare skattefri nettoinntektsgrense.

I snitt får kvar skattyttar ein skatte- og avgiftslette på ca. 1 800 kr med regjeringspartia sitt forslag. For dei aller lågaste inntektene har samarbeidspartia og Arbeiderpartiet om lag like lettar, mens regjeringspartia gir størst skatte- og avgiftslette for alle inntekter over 126 000 kr.

Arbeiderpartiet har i budsjetthandsaminga valt å slutta seg til fleire av våre forslag om redusert skatt for lågtlønnte og for pensjonistar. Dette er positivt.

Regjeringa foreslår å betra ordninga med opsjonar i arbeidsforhold og dermed ytterlegare forsterka rammevilkåra for næringslivet.

Regjeringa gjennomfører også forbetringar i momsreforma, slik at køyreskular og drift av tryggleiksalarmar blir fritatt frå moms. Sem-erklæringa slår vidare fast at fleire helsetenester skal vera unntatt frå moms. Venstre vil arbeida for at alle seriøse, alternative helsetenester skal bli unntatt frå moms, slik anna medisinsk behandling allereie er.

Momskompensasjonsordninga for kommunesektoren blir utvida, slik at reinhald kjem med frå 2002. Dermed er vi endå eit steg vidare mot likebehandling av kjøp av tenester frå private og av eigenproduksjon av tenester. Venstre har som målsetting at det skal sikrast full likebehandling, og at det blir gjennomført så snart det lèt seg gjera.

Venstre er òg særst nøgd med at dei frivillige organisasjonane får ytterlegare 100 mill. kr og dermed er fullt ut kompenserte for kostnadene ved momsreforma.

Utbytteskatten har frå delar av opposisjonen plutsleg nærast blitt gjord til eit spørsmål om ein er solidarisk eller ikkje. Lat meg sitera kva partia uttalte då spørsmålet om dobbeltskattlegginga av utbytte var oppe i Stortinget i 1998:

«Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, viser til departementets grundige gjennomgang av de negative følger det vil få for norsk økonomi og eierskap hvis man innfører dobbeltbeskatning av aksjeutbytte.

Flertallet er enig med departementet når man understreker at en ekstra utbytteskatt vil diskriminere aksjeutbytte i forhold til f.eks. bankinnskudd som ikke beskattes når pengene tas ut av banken. En slik dobbeltbeskatning av utbytte vil dessuten trolig føre til at aksjeeierne velger å tilbakeholde overskuddet istedenfor å betale det ut. Utbytte som deles ut til privatpersoner og andre foretak kan brukes i alternative anvendelser som styrker verdiskapningen og gir bedre samfunnsmessig avkastning.»

Dette var haldninga til både Arbeidarpartiet og Senterpartiet inntil for få år sidan. Den gongen var det viktig å ta omsyn til norsk økonomi, norsk næringsliv og norske arbeidsplassar. Nå er symbolpolitikken og det å «ta dei rike» blitt viktigare.

For Venstre og dei andre regjeringspartia er framleis omsynet til norsk næringsliv og norske arbeidstakarar det viktigaste.

Karl-Anton Swensen (Kp): Kystpartiet har et eget forslag vedrørende fondsavsetning for eiere av fiskefartøy. Det begrunnes med at svingningene innenfor inntekt og avkastning i all hovedsak er naturgitt. Derfor bør næringsaktørene innen fiskerierne ha mulighet til å foreta fondsavsetning i gode tider for å bygge opp egenkapital og reserver til å møte dårlige tider og til å investere i nye fartøy og i utstyr, som er særdeles kapitalkrevende.

Jeg vil for øvrig vise til mitt innlegg i finansdebatten i forrige uke, og vil på denne bakgrunn fremsette forslag nr. 15, som Kystpartiet har fremmet i innstillingen.

Presidenten: Karl-Anton Swensen har tatt opp det forslaget han refererte til.

Statsråd Per-Kristian Foss: Jeg har merket meg merknadene fra regjeringspartiene og Fremskrittspartiet om ligningstakster, boliger og register i kommunene, og skal følge dette opp.

I denne debatten og finansdebatten sett under ett har all oppmerksomhet stort sett konsentrert seg om utbytteskatten. Det er jeg på mange måter tilfreds med. Det innebærer jo at Stortingets flertall på mange måter sier seg tilfreds med skatte- og avgiftslettelse på budsjett-opplegget for 2002 på samlet i overkant av 12 milliarder kr. Det er bra å ha en slik støtte i Stortinget, selv om ikke alle uttaler det like klart.

Debatten om fordelingsprofilen ved en endring av utbytteskatten er en merkelig debatt. Det var en avis som for en tid tilbake, i forrige stortingsperiode, stilte med-

lemmer av Stortingets finanskomite følgende spørsmål: Du har ti bananer i kjøleskapet, du tar ut en banan, hvor mange bananer har du da? Svaret er fortsatt ti. Mange sier at fordelingsprofilen ved å endre utbytteskatten er slik at de rike blir mindre rike. Det er ikke nødvendigvis sant. Dette er en frivillig skatt. Det er en skatt på utbytte hvis man tar ut utbytte. Hvis man ikke tar ut utbytte, forblir formuen formodentlig uendret ved at den står i bedriften. Tar man ut utbytte, må man altså betale skatt, men man kan fortsatt bli rikere av det hvis man kan plasere i bedre investeringer for bedriften. Så fordelingsdiskusjonen av dette er høyst tvilsom.

Den geografiske profilen har også vært betvilt. Jeg må da iallfall si at hvis man er opptatt av geografien, bør man stemme mot utbytteskatt. Det betyr at kapital frigjøres fra bedrifter, som så kan omsettes fritt. Og det er ingen geografiske begrensninger på anvendelse av utbytte.

Det var en del som under finansdebatten var opptatt av at de personer som har utbytte, til en viss grad er geografisk konsentrert. Ja, det er nok riktig, men det er ingen begrensninger på deres bruk av midlene. Hvis de derimot ikke tas ut, står de i bedrifter som nok er mer geografisk konsentrert. Hvis man er opptatt av at også distriktene skal få adgang til ny kapital til ny vekst, bør man gjøre som finansminister Gudmund Restad i sin tid talte for, og som også denne regjering taler for, og fjerne utbytteskatten. Jeg skal ikke ta opp diskusjonen om hvem som har erstattet hvem i regjeringen – det tror jeg er rimelig tydelig på Regjeringens sammensetning. Jeg skal bare understreke at denne regjering er enig med foregående finansminister Gudmund Restad, foregående finansminister Sigbjørn Johnsen – og jeg kunne fortsette slik – i synet på utbytteskatt.

Når det gjelder momskompensasjon til kommunene, er det riktig at dagens system har betydelige svakheter. Det foreligger et behandlet forslag i Stortinget om å utvide ordningen til også å gjelde renholdstjenester. Det var Senterpartiet i sin tid med på å pålegge den daværende regjering å utrede, men stemte så imot. Derfor foreligger forslaget som et lovforslag, og kan meget lett iverksettes ved det forslaget som nå blir vedtatt, formodentlig uten Senterpartiets stemmer.

Når det gjelder en bredere utvidelse av momskompensasjonsordningen, krever det et mer omfattende arbeid. Det arbeidet har Regjeringen igangsatt. Grunnen til at det blir mer omfattende, er at man nå også har innført tjenestemoms. En rekke sektorer som ikke tidligere var momsbelagt, blir det altså heretter, og kommuner vil ofte komme i en vanskelig situasjon.

Ideen med denne bredere utredning er at vi i løpet av 2002 skal kunne legge frem et bedre system, som ikke har dagens svakheter ved for sen kompensasjon, og hvor man må ta sektor etter sektor. Det ideelle ville være om man fant frem til et system som gjorde at kommunene stod fullstendig fritt i momsspørsmålet til å velge om de ville konkurranseutsette eller utføre arbeid i egen regi. Selve momskompensasjonsspørsmålet berører jo ikke konkurranseutsetting. Det bare berører friheten til kommunene til å velge på et grunnlag som er likt økonomisk.

Jeg registrerer også at Arbeiderpartiet fortsatt stemmer imot at det skal være momsfritak for kjøreopplæring. Jeg har noen vanskeligheter med å se i innstillingen og på andre måter argumentasjonen for at akkurat denne biten av undervisningssektoren spesielt skal underlegges tjenestemoms.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Tore Nordtun (A): Jeg skal la debatten om utbyttebeskatning ligge nå. Jeg vil bare vise til finansministerens egne brev til finanskomiteen, hvor det klart fremgår hvordan fordelingsvirkningen av å fjerne utbytteskatten er.

Så vil jeg spørre finansministeren om behovet for inndekning også av skatteforslagene. I Sem-erklæringen står det ganske klart at man vil gå inn for en skatte- og avgiftslette på omkring 25 milliarder kr. I tillegg kommer fjerning av investeringsavgiften, og dette beløper seg sikkert til et sted i overkant av 30 milliarder kr. I finansdebatten var handlingsrommet i budsjettpolitikken vår ganske mye framme, og slik jeg forstod finansministeren predike den gang, gikk bl.a. dette med hva som bestemmer handlingsrommet, på skatteinntektene, den økonomiske veksten og bruken av oljefondet. Hvordan ser finansministeren på disse tingene framover, når vi ved neste budsjettbehandling antakelig får en betydelig oppfølging, som naturlig er, av Sem-erklæringen? Hvor vil egentlig da de eventuelle kuttene komme? Er det i offentlig sektor, er det innenfor velferdssystemet vårt? Eller skal vi gå i retning av fordelingen som det legges en del opp til nå? Hvordan vil man håndtere disse spørsmålene fordelingsmessig? Og er finansministeren enig i at den utgiftsveksten vi ser innenfor offentlig sektor – jeg tenker da på en del av de forpliktelsene gjennom trygdelovgivning osv. som vi har påtatt oss – kommer til å sluke en god del av handlingsrommet vårt? Hvor kommer da inngrepene, holdt jeg på å si, innen skatte- og avgiftsnivået i neste runde, innenfor det handlingsrommet?

Statsråd Per-Kristian Foss: Vi behandler nå skatte- og avgiftsopplegget for 2002 – lovendringer – og Arbeiderpartiets skattepolitiske talsmann er så fornøyd med det, forstår jeg, at han spør om hva vi vil gjøre med budsjettet for 2003. Jeg kan vel si at det arbeidet er etter gammel tradisjon allerede innledet, men er i en svært begynnende fase, så jeg tør ikke si noe om profilen på budsjettet for 2003 utover å bekrefte det replikanten også var inne på, nemlig at de automatiske utgiftsøkningene i trygdesektoren er et problem. Vi har den samme holdning til det som den foregående regjering, at det er viktig å begrense denne automatiske utgiftsveksten. Et av flere virkemidler er samarbeidsavtalen om å få ned sykefraværet. Det finnes flere virkemidler som vil bli tatt frem etter hvert og eventuelt forelagt Stortinget.

Jeg forstår at representanten ikke vil diskutere fordelingsvirkningen av utbytteskatten. Han viste til brev fra Finansdepartementet. Det kan man godt gjøre. Når man spør om hva de som har utbytte, tjener, får man jo svar på

det. Hvis man hadde spurt om hva de som får støtte fra f.eks. SND, tjener, ville man også fått svar på det. Jeg tror ikke at det er noen dristig antakelse å si at de nok vil finne seg innenfor omtrent samme inntektssjikt.

Gjermund Hagesæter (FrP): Framstegspartiet ser med uro på den utviklinga som vi har no med ei aukande arbeidsløyse, som etter dagens aviser nærmar seg 70 000. Vi er likevel rimeleg trygge på at det skatte- og avgiftsopplegget som vi hadde i vårt alternative budsjett, ville ha vore eit godt verkemiddel for å hindre ei stigande arbeidsløyse. Vi er også redde for at dersom det ikkje blir sett i verk raske, effektive tiltak mot arbeidsløysa, kan ho bli varig, og det kan bli svært vanskeleg å snu den utviklinga. Og då er spørsmålet mitt: Er finansministeren samd i at utviklinga når det gjeld arbeidsløysa, er bekymringsfull, og at skatte- og avgiftslette er eit godt verkemiddel for å kjempe mot henne?

Er finansministeren samd i at stigande arbeidsløyse medfører at det er fornuftig og riktig å bruke meir pengar til skatte- og avgiftslette enn dersom arbeidsløysa hadde vore stabil?

Statsråd Per-Kristian Foss: Enhver økning av ledigheten er bekymringsfull. De endringer vi har sett den siste måneden, gir ingen grunn til dramatisk i seg selv. Svaret på siste spørsmål er ja – det hadde vært grunn til drastiske skatte- og avgiftsreduksjoner hvis problemet hadde vært mangel på etterspørsel. Det var det f.eks. i amerikansk økonomi. Det var et drastisk fall i etterspørselen. Derfor gikk man til bl.a. drastiske rentesenkninger for å få etterspørselen opp. Ferske tall tyder på at det kan gi effekt, og det mest drastiske virkemiddel brukt i amerikansk økonomi, er rentenedsettelse.

Det er ingenting som overbeviser meg om at Fremskrittspartiets økonomiske opplegg er et bedre opplegg for rentenedsettelse enn regjeringspartienes. Jeg har heller ikke sett noen økonom utenfor dette hus mene det samme. Vi hadde en to dagers finansdebatt hvor et av temaene var å etterlyse fra Fremskrittspartiet hvilke økonomer man har som belegg for å si at å bruke mer penger i en økonomi med full kapasitetsutnyttelse, skulle gi rentesenkning. Man ble svar skyldig også den gang, og det tror jeg man vil forbli en stund. Det er viktig å dosere balansert når man har en situasjon i en økonomi der konkurranseutsatt sektor er det mest kritiske, men hvor man samtidig har full kapasitetsutnyttelse. Det er dette med å ha to tanker i hodet samtidig som er ganske viktig når man skal styre en slik økonomi som vi har i Norge.

Heidi Grande Røys (SV): Eg var ikkje heilt ferdig med utbytteskatten, sjølv om Arbeidarpartiet for så vidt var det.

To av regjeringspartnarane til finansministeren, Kristeleg Folkeparti og Venstre, la fram utjamningsmeldinga sist dei sat i regjering. Og utjamningsmeldinga trekte fram skattefritt utbytte som den viktigaste enkeltårsaka til at inntektsforskjellane auka på 1990-talet. Når Regjeringa no vel å fjerne skatten på aksjeutbytte, korleis

har regjeringa Bondevik då tenkt å jamne ut forskjellane? Eller er det ikkje eit poeng for Regjeringa å jamne ut inntektsforskjellar?

Og så har eg eit spørsmål til. I valkampen var statsråd Foss og hans parti opptatt av å auke innslagspunktet for toppskatten vesentleg, og då mykje meir enn til det nivået som no er vedtatt. Ja, vi forstod det vel nesten slik at Høgre helst ville ha fjerna heile toppskatten, noko som ville hatt ein kostnad på om lag 15 milliardar kr. Når Regjeringa no har gjort så dramatiske kutt i dei distriktsretta verkemidla – som SND, fraktutjamning, regionale og kommunale næringsfond, avgiftskompensasjon for ekspressbussar, jordbruksavtalen osv. – for å få på plass skatteletten for i år, då skulle eg jo ynskt at finansministeren kunne lette litt på sløret og seie oss kor han har tenkt å kutte neste år, når han skal gjennomføre valløfta sine. Det vil jo ikkje eingong vere nok å fjerne heile jordbruksavtalen for å få på plass slike summar.

Statsråd Per-Kristian Foss: Jeg tror jeg skal la sløret være der det er. Jeg forstår at det i debatten har vært flere forsøk på å lette på sløret om budsjettet for 2003, men jeg tror vi skal la det ligge, bortsett fra følgende synspunkt: Fullt så statisk er ikke økonomien. Vi forutsetter en vekst, vi forutsetter et uttak av Petroleumsfondet etter handlingsregelen, og da er det midler til disposisjon til flere gode formål.

Regjeringens holdning til utjamningsmeldingen er i alle fall at det er viktigst å gjøre de fattige rikere, ikke å gjøre de rike fattigere. Jeg forstår på representantens innlegg at SV faktisk også er opptatt av det, for det var et meget fornuftig innlegg som ble holdt om FoU-støtte til bedriftene. Det er riktig at det er flere måter å gjøre det på: Én måte er gjennom skatt, og en annen er gjennom FUNN-ordningen, direkte tilskudd.

Hvis man er opptatt av at definisjonen på de rike er folk som eier bedrifter, så blir jo ikke de noe fattigere av at man gir dem et tilskudd eller man gir dem en skatteletelse. Det er ulike virkninger av det. Jeg har lyst til å legge til at det ikke er slik at bedrifter som ikke er i skatteposisjon, ikke kan benytte ordningen. Hvis fradraget blir større enn betalt skatt, får man resten refundert. Så den svakheten som representanten i sitt hovedinnlegg påpekte, er der faktisk ikke. Jeg er imidlertid enig i at det er all grunn til å diskutere åpent om en skatteordning eller en tilskuddsordning er best. Men fortsatt blir fordelingsvirkningen den samme – det går til bedriftene. Så heller ikke SVs representanter kommer utenom at hvis man vil gjøre noe for dem som eier bedrifter, fordi man vil stimulere dem til å gjøre mer med sine bedrifter og trygge arbeidsplassene, har det faktisk den fordelingsvirkningen at det nok er de rikeste ti prosentene inntektsmessig i samfunnet som nyter godt av det. Det synes jeg man bare skal erkjenne, og si at det er fordi man vil trygge jobbene, ikke fordi man skal styrke lomdeboka til noen få i samfunnet.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp): Eg registrerer at finansministeren tar tidlegare finansminister Gudmund

Restad til inntekt for sitt syn på ei rekkje område, og sidan Restad ikkje har høve til å delta i denne debatten, kjenner eg behov for å presisera to forhold i høve til finansministeren sitt innlegg. For det fyrste: Når det gjeld utjamningsmeldinga, var Gudmund Restad ein sentral aktør i utarbeidinga av den. Han var den som leverte premissane, som fortalde om utviklinga når det gjaldt skatt, og som difor òg var viktig i samband med utjamningsmeldinga sin femte strategi. Det var jo fem strategiar. Eg skal ikkje ta meg tid til å gå gjennom alle desse no, men ein viktig bit for å sikra ei meir rettferdig fordeling var eit meir rettferdig skattesystem.

Restad var òg med i den stortingsgruppa som gjorde budsjettavtale i fjor, og der nettopp premissane frå Senterpartiet, som Tore Nordtun her tidlegare har understreka, var at om utbytteskatten skulle fjernast, skulle det vera i samanheng med ein gjennomgang av resten av skatteregimet for næringslivet. Eg vil be finansministeren ta seg ein runde til distriktsbedrifter og spørja kva som betyr mest for dei – fjerning av utbytteskatten eller fjerning av SND i høve til risikokapital.

Og så til mitt spørsmål: Finansministeren vil gjera dei fattige rikare. Vil han som eit ledd i det arbeida endå meir for eit meir rettferdig skattesystem, f.eks. ved å sjå på innretninga, prosentsatsen i minstefradraget, i høve til å auka minstebrutto?

Statsråd Per-Kristian Foss: Ja, denne regjeringen er for et mer rettferdig skattesystem. Men jeg vil ta et lite forbehold. Når representanten Kleppa sier at det innebærer å øke prosentsatsen og ikke beløpet, har jeg lyst til å legge til at det representanten da bør overveie, er om det er klokt å stille folk i disse innteksgruppene overfor økt marginalsatt ved å jobbe mer. Det er ikke sikkert at det er et stimulerende system. Så man må også ta det i betraktning når man velger om man på det laveste inntekstrinn vil øke pensjonsfradraget, øke minstebrutto – eventuelt ved beløp eller prosent.

Jeg henviste til tidligere finansminister Gudmund Restad på to konkrete punkter. Det ene er utbytteskatten, der jeg fastholder at den skulle være midlertidig i påvente av en skattereform, som den tidligere regjeringen aldri la frem forslag om. Jeg viste også til representanten Restad når det gjaldt den plan Regjeringen nå har for å likebehandle kommunene mer når det gjelder moms. Og jeg har sittet så pass lenge på Stortinget at jeg i alle fall kan vise til Stortingets tidligere drøftelser, der representanten Restad, før han ble finansminister, var en varm tilhenger av nettopp dette.

Det foreligger nå bl.a. et forslag om å utvide ordningen til å omfatte renhold. Det er en ordning som representanten Restad og Senterpartiet den gang talte varmt for. Jeg skal ikke avslutte med å snakke om hvem som har byttet politikk, men bare minne om disse historiske fakta.

Presidenten: Før sist inntegnede taler, Per Erik Monsen, får ordet, vil presidenten gjøre oppmerksom på at den reglementsmessige tida er ute. Presidenten foreslår at det-

te møtet fortsetter inntil dagens kart er ferdigbehandlet. – Det anses vedtatt.

Per Erik Monsen (FrP): Jeg stilte tidligere i dag et spørsmål til representanten Tørresdal fra Kristelig Folkeparti angående momskompensasjonsordningen, og i den forbindelse brukte jeg ordet «schizofren» om Kristelig Folkepartis opptreden i den saken. Jeg fikk ikke veldig mye ut av svaret, men for å presisere hva jeg mente, var det at Kristelig Folkeparti i 1995, sammen med Venstre og representanter fra Fremskrittspartiet og Høyre, argumenterte meget sterkt for en generell ordning. Siden har de to ganger stemt imot enhver utvidelse av ordningen, men nå er de altså for en utvidelse og forhåpentligvis en generell ordning. Jeg må si at finansministerens innlegg beroliget meg vesentlig mer enn det svaret jeg fikk fra Kristelig Folkeparti. Det ser ut som om den saken skal gå i orden.

Fremskrittspartiet gikk imot merverdiavgiftsreformen. Vi ønsket ikke å utvide avgiftsgrunnlaget til også å inkludere tjenester, men vi var positive til å redusere merverdiavgiften på mat.

Videre advarte vi mot tempoet reformen skulle gjennomføres i, fordi vi mente at en slik omfattende reform først burde behandles i Stortinget gjennom en generell melding hvor Stortinget tok stilling til hovedprinsippene. Fremskrittspartiet mente også at reformarbeidet var preget av hastverk, og at konsekvensene for ulike næringer var lite gjennomtenkt. Det som har skjedd i etterkant av reformen, har dessverre vist at vi hadde rett. Det har vist seg at det har vært betydelige avgrensingsproblemer, og bransjer har opplevd konkurransevridning. Det har derfor vært nødvendig med en rekke endringer fordi reformen ikke var skikkelig utredet. En rekke slike endringer skal vi ta stilling til i dag. Fremskrittspartiet slutter seg til de foreslåtte unntakene innen kultur, billettformidling, undervisningstjenester, helsetjenester og trygghetsalarmtjenester, og spesielt er vi tilfreds med at Regjeringen nå foreslår at også kjøreopplæring skal få momsfristak på linje med andre undervisningstjenester. At kjøreopplæring ble behandlet annerledes enn andre undervisningstjenester var urimelig og rammet i første rekke unge med dårlig råd.

Forslaget om å fjerne ordningen med merverdiavgift med nullsats som ble innført for personbefordring med fly fra 1. juli i år, vil Fremskrittspartiet gå imot. Når departementet argumenterer for en endring bl.a. med at hele persontransportområdet bør likebehandles for å unngå konkurransevridning mellom ulike transportformer, faller dette på en måte på sin egen urimelighet. Det burde være nok å vise til overføringene til NSB for å se at det er betydelig forskjellsbehandling av transportformer, og at bedre betingelser for flytransport bare vil bidra til å utjevne disse forskjellene.

Når det gjelder alternativ medisin, er Fremskrittspartiet forundret over at Regjeringen ikke legger fram forslag til utvidelse av unntak for merverdiavgift, særlig med tanke på det som tidligere er sagt fra regjeringspartiene.

Investeringsavgiften er vedtatt opphevet med virkning fra 1. april 2002. Når nå Stoltenberg-regjeringen og Samarbeidsregjeringen foreslår ikke å gjennomføre dette stortingsvedtaket, oppfattes det som et gedigent løftebrudd fra næringslivet som har trodd at et stortingsvedtak var til å stole på og har innrettet seg etter det.

Det snakkes ofte og vakkert fra denne talerstol om viktigheten av forutsigbare rammebetingelser for næringslivet. Dette løftebruddet er et grovt eksempel på det motsatte, og Fremskrittspartiet ønsker ikke å være medskyldig i det.

Presidenten: Presidenten vil bemerke at medisinske uttrykk som schizofren egnert seg dårlig i politiske debatter.

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 4.
(Votering, se side 43)

S a k n r . 5

Innstilling fra næringskomiteen om lov om endringer i diverse lover for å fjerne hindringer for elektronisk kommunikasjon (Innst. O. nr. 6 (2001-2002), jf. Ot.prp. nr. 108 (2000-2001) og Ot.prp. nr. 9 (2001-2002))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 56)

S a k n r . 6

Innstilling fra næringskomiteen om tilbaketrekking av Ot.prp. nr. 12 (2001-2002) om lov om endring av lov 8. juni 1962 nr. 4 om dyrehelse (husdyrloven) og lov 13. juni 1997 nr. 54 om tiltak mot sykdom hos fisk og andre akvatiske dyr (fiskesykdomsloven) (Innst. O. nr. 5 (2001-2002), jf. Ot.meld. nr. 1 (2001-2002))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 63)

S a k n r . 7

Innstilling fra næringskomiteen om lov om oppheving av lov 3. juni 1938 nr. 4 om utførselsforbud for levende rev, skogmår mv. (Innst. O. nr. 8 (2001-2002), jf. Ot.prp. nr. 20 (2001-2002))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 63)

S a k n r . 8

Innstilling fra næringskomiteen om lov om endringer i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror (Innst. O. nr. 11 (2001-2002), jf. Ot.prp. nr. 22 (2001-2002))

Aud Gaundal (A) (ordfører for saken): Denne saka er en direkte oppfølging av de flertallsvedtak som er fattet i

forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 19 for 1999-2000 Om norsk landbruk og matproduksjon, samt Ot.prp nr. 69 for 2000-2001 Lov om endringer i lov 21. januar 2000 nr. 7 om kornforvaltning m.v.

Med bakgrunn i disse vedtakene er det et flertall som nå støtter forslaget til lovendringer. De nødvendige endringene i omsetningsloven for å endre sammensetningen av Omsetningsrådet er derfor uproblematisk. Likeså det med å legge korn inn under omsetningslovens virkeområde.

Det er imidlertid, slik departementet sier i proposisjonen og som også komiteens flertall påpeker, nødvendig å redusere rådets størrelse. Med bakgrunn i at loven bør tre i kraft ved årsskiftet, ser komiteen også at dette kan være et for omfattende arbeid å ta nå. Komiteen ser at denne prosessen må ta litt tid, men ikke for lang tid. Rådet blir nå tross alt utvidet fra 15 til 19 medlemmer, og det er mange som i høringsuttalelsene har sagt at rådet blir for stort. Jeg mener derfor at jo raskere denne prosessen går, jo raskere har man mulighet til å få et mer effektivt råd.

Utover disse betraktningene har komiteens flertall ingen merknader til de foreslåtte lovendringene.

Øystein Hedstrøm (FrP): Dette kom brått på. Jeg skal være rask.

Det fremlegges et forslag i denne saken om lovendringer som vil gi en ny sammensetning i Omsetningsrådet. I tillegg skal kornsektoren innlemmes i loven. Fremskrittspartiet har ved tidligere anledninger argumentert sterkt imot dette. Vi har hele tiden hevdet at det ikke kan være riktig å gi produsentinteressene flertall i Omsetningsrådet så lenge norske forbrukere tvinges til å kjøpe dyre monopolproduserte varer, samtidig med at skattemidler brukes til direkte subsidier i milliardklassen. Når grensevern og produksjonssubsidier opprettholdes på et høyt nivå, bør konsumentinteressene og skattebetalerne gis flertall i rådet i stedet for dagens bukken til havresekkenpolitikk.

Fremskrittspartiet er også uenig i innføringen av en samvirkebasert markedsregulering på kornsektoren. En sammenblanding av roller som dette vitterlig vil være, både markedsregulering og forretningsmessig drift, ser vi på som uheldig i en situasjon hvor det er ønskelig med økt konkurranse og innovasjon i markedet. På denne bakgrunn vil vi motsette oss forslagene til lovendringer.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 8. (Votering, se side 63)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, sa **presidenten:** Odelstinget skal votere i sakene nr. 1–8.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten har André Kvakkestad satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet.

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

L o v
om endring i lov om rettsgebyr
(differensiering av rettsgebyret)

I

I lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr gjøres følgende endring:

§ 8 skal lyde:

Det skal betales 5 ganger rettsgebyret for søksmål ved herreds- og byrett (*inngangsgebyr*). *Varer hovedforhandlingen mer enn én dag, påløper i tillegg 3 ganger rettsgebyret pr. dag til og med dag fem og deretter 4 ganger rettsgebyret pr. dag.* Det samme gjelder for behandling av tvist som foretas i søksmåls former for herreds- og byrett i egenskap av skifterett eller *namsrett*, av anke over dom avsagt i forliksrådet, jf. tvistemålsloven § 296 og av anke over rettsforlik inngått i forliksrådet, jf. tvistemålsloven § 286. For behandling av ankesak som tillates fremmet, betales ved lagmannsrett og ved Høyesterett 24 ganger rettsgebyret. *Varer hovedforhandlingen mer enn én dag, påløper i tillegg 3 ganger rettsgebyret pr. dag til og med dag fem og deretter 4 ganger rettsgebyret pr. dag.* Avgjøres anken uten at ankeforhandling blir holdt, betales halvparten av fullt *inngangsgebyr*.

Presidenten: Til § 8 første ledd foreligger et avvikende forslag fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«I lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr gjøres følgende endring:

§ 8 første ledd skal lyde:

Det skal betales 5 ganger rettsgebyret for søksmål ved herreds- og byrett (*inngangsgebyr*). For andre saker enn saker om personskade og saker der enkeltpersoner er part eller har anlagt sak for å få overprøvet et forvaltningsvedtak, påløper i tillegg 3 ganger rettsgebyret pr. dag til og med dag fem og deretter 4 ganger rettsgebyret pr. dag dersom hovedforhandlingen varer mer enn én dag. Det samme gjelder for behandling av tvist som foretas i søksmåls former for herreds- og byrett i egenskap av skifterett eller *namsrett*, av anke over dom avsagt i forliksrådet, jf. tvistemålsloven § 296 og av anke over rettsforlik inngått i forliksrådet, jf. tvistemålsloven § 286. For behandling av ankesak som tillates fremmet, betales ved lagmannsrett og ved Høyesterett 24 ganger rettsgebyret. For andre saker enn saker om personskade og saker der enkeltpersoner er part eller har anlagt sak for å få overprøvet et forvaltningsvedtak, påløper i tillegg 3 ganger rettsgebyret pr. dag til og med dag fem og deretter 4 ganger rettsgebyret pr. dag dersom hovedforhandlingen varer mer enn én dag. Avgjøres anken uten at ankeforhandling blir holdt, betales halvparten av fullt *inngangsgebyr*.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet bifaltes innstillingen med 63 mot 11 stemmer

(Voteringsutskrift kl. 15.19.23)

Videre var innstillet:

For motsøksmål, intervensjonssøksmål og regressøksmål betales *inngangsgebyr* som for særskilt sak. Ved ankebehandling gjelder tilsvarende regel. For ny behandling etter at begjæring om oppfriskning eller gjenoptakelse er tatt til følge, betales også som for særskilt sak.

Er en sak fra ankeinstansen hjemvist eller henvist til ny behandling, betales ikke nytt gebyr for behandlingen.

Blir søksmålet eller anken avvist, nektet fremmet eller hevet, betales 2 ganger rettsgebyret. Blir søksmålet eller anken avvist på grunn av manglende gebyrbetaling, betales ikke gebyr.

I de tilfeller saken trekkes eller forlik inngås senest 4 uker før hovedforhandling, betales 2 ganger rettsgebyret. Trekkes saken tilbake eller forlik inngås på et senere tidspunkt eller under hovedforhandling, eller uteblivelsesdom avsies, betales halvparten av fullt gebyr. For beregning av 4-ukersfristen gjelder reglene i domstolloven § 146 annet ledd tilsvarende.

Femte ledd gjelder tilsvarende dersom dom blir avsagt på grunnlag av partenes enighet.

For behandling av kjæremål, motkjæremål og krav om gjenoptakelse betales 6 ganger rettsgebyret. Blir kjæremål avvist, nektet fremmet eller hevet, betales 2 ganger rettsgebyret. Blir kjæremål avvist på grunn av manglende gebyrbetaling betales ikke gebyr. For kjæremål til herreds- og byrett over avgjørelser tatt i forliksrådet betales 2 ganger rettsgebyret.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

I o v

om endring i lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr

I

I lov 17. desember 1982 nr. 86 skal § 1 annet ledd lyde:
Gebyret beregnes med utgangspunkt i et grunngebyr kalt rettsgebyret. Dette utgjør *kr 670*.

II

Loven trer i kraft 1. januar 2002.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

I o v

om endringer i rettergangslovgevinga m.m. (namn på fyrsteinstansdomstolane m.m.)

I

I følgende føresegner skal tilvisingane til omgrepet herads- og byrett endrast til tilvisingar til omgrepet tingrett:

- lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 27 og § 34 tredje leddet fyrste punktumet
- lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstol-loven) § 1 nr. 4, § 10 tredje leddet fyrste, andre og fjerde punktumet, § 19 andre leddet fyrste punktumet, tredje leddet, fjerde leddet fyrste punktumet og femte leddet, § 20 fyrste leddet, § 21 fyrste leddet, § 22, § 25 fyrste leddet, § 44 fyrste leddet andre punktumet, § 46 andre leddet fyrste punktumet, § 47 fyrste leddet andre punktumet, § 55 fyrste leddet og andre leddet andre punktumet, § 63 fyrste leddet fyrste punktumet, § 74 andre punktumet, § 75 fjerde punktumet, § 80 andre leddet fyrste punktumet, § 82 fyrste leddet fyrste punktumet, § 86 fyrste leddet fyrste punktumet og tredje leddet andre punktumet, § 99 fyrste leddet andre punktumet, § 166 andre leddet tredje punktumet og § 223 fyrste leddet andre punktumet

3. lov 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål (tvistemålsloven) § 2, § 3 nr. 1, § 44 andre leddet fyrste punktumet, § 69 andre leddet fyrste punktumet, § 74 andre leddet fyrste punktumet, § 99 andre leddet, § 99a fyrste leddet, § 199 fyrste punktumet, § 199a fyrste leddet fyrste punktumet, § 222 fyrste leddet andre punktumet, § 229 fyrste leddet fyrste punktumet og andre leddet, § 252 tredje leddet fyrste punktumet, § 268, § 287 fyrste leddet fyrste punktumet, § 296 fyrste punktumet, § 298 andre leddet fyrste punktumet, § 299 fyrste punktumet, § 323, § 325 fyrste leddet, § 374 andre leddet andre punktumet, § 409 fyrste leddet andre punktumet, § 438 fyrste leddet tredje punktumet, § 455, § 456 fyrste leddet fyrste punktumet, § 457 fyrste punktumet, § 458 andre leddet, § 465 andre leddet, § 472 fyrste leddet fyrste og andre punktumet, § 475 fyrste leddet og § 476 fjerde leddet tredje punktumet
4. lov 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonsaker § 5 fyrste leddet, § 10 andre leddet, § 12 fyrste leddet andre punktumet, § 13 andre punktumet, § 14 fyrste leddet fyrste punktumet og tredje leddet fyrste punktumet, § 15 andre leddet, § 20a andre punktumet, § 24 andre leddet, § 31 fyrste leddet, § 33 andre leddet, § 33a fyrste leddet andre og tredje punktumet og tredje leddet tredje punktumet, § 34 fyrste leddet, § 45 andre leddet fyrste punktumet, § 47 andre punktumet, § 54b andre leddet og § 58 fyrste leddet andre punktumet
5. lov 14. desember 1917 nr. 16 om erverv av vannfall, bergverk og annen fast eiendom m.v. § 28 tredje leddet fyrste punktumet
6. lov 14. august 1918 nr. 2 om utdrag i tvistemål og straffesaker § 10 andre leddet fyrste punktumet
7. lov 14. august 1918 nr. 4 om rettergangsordningens ikrafttræden § 4 fyrste og andre leddet og § 6 fyrste leddet
8. lov 5. mai 1927 nr. 1 om arbeidstvister § 7 nr. 3 fyrste og tredje punktumet, nr. 4 fyrste og andre punktumet, nr. 5 og nr. 6, § 26 nr. 1 fyrste punktumet, overskrifta til § 26b, § 26 b nr. 1 og nr. 3 tredje punktumet og § 46 nr. 2 femte punktumet
9. lov 21. februar 1930 om skifte § 1 og § 31 andre leddet andre punktumet
10. lov 5. februar 1932 nr. 2 om rettergangsmåten i riksrettssaker § 9 andre leddet fyrste og andre punktumet
11. lov 27. mai 1932 nr. 2 om vekslar § 73 fyrste leddet
12. lov 27. mai 1932 nr. 3 om chekker § 56
13. lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing § 1 fyrste leddet andre punktumet og § 19 fyrste leddet
14. lov 15. desember 1950 nr. 7 om særlige rådgjerder under krig, krigsfare og liknende forhold § 10
15. lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt § 48 nr. 3 femte og sjette punktumet
16. lov 26. juni 1953 nr. 8 om oppfinnelser av betydning for rikets forsvar § 9 fyrste leddet andre punktumet
17. lov 18. desember 1959 nr. 1 om mortifikasjon av skuldbrev m.v. § 4 andre leddet fyrste punktumet
18. lov 4. februar 1960 nr. 2 om borettslag § 17 fyrste leddet andre punktumet, § 19 tredje leddet tredje punktumet og § 34a fjerde leddet fjerde punktumet
19. lov 3. mars 1961 nr. 4 om varemerker § 42
20. lov 3. mars 1961 nr. 5 om fellesmerker § 5 andre leddet
21. lov 5. mai 1961 om grannegjerde § 17 fyrste leddet andre punktumet
22. lov 10. juni 1966 nr. 5 om toll (tolloven) § 16 fjerde leddet fyrste punktumet
23. lov 16. desember 1966 nr. 9 om anke til Trygderetten § 18
24. lov 7. juli 1967 nr. 13 om husleieregulering m.v. for boliger § 14 fyrste leddet tredje punktumet og § 15 andre leddet fyrste punktumet
25. lov 15. desember 1967 nr. 9 om patenter § 63 fyrste og andre leddet
26. lov 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning § 3-9 tredje punktumet og § 3-10 tredje leddet
27. lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 72 nr. 1 andre punktumet
28. lov 29. mai 1970 nr. 33 om mønster § 41 fyrste og andre leddet
29. lov 28. juni 1974 nr. 58 om odelsretten og åsetesretten § 60 fyrste leddet fyrste punktumet
30. lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. overskrifta til § 61B, § 61B fyrste leddet og § 61C fyrste leddet fyrste punktumet
31. lov 28. april 1978 nr. 18 om behandling av forbrukertvister § 11 fyrste leddet fyrste punktumet, andre leddet og fjerde leddet andre punktumet
32. lov 9. juni 1978 nr. 45 om likestilling mellom kjønnene § 15 fyrste leddet fjerde punktumet
33. lov 9. juni 1978 nr. 49 om reindrift § 27 fyrste leddet
34. lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 23c fyrste leddet fyrste punktumet
35. lov 21. desember 1979 nr. 77 om jordskifte o.a. (jordskifteloven) § 18 fyrste punktumet
36. lov 6. mars 1981 nr. 5 om barneombud § 4 tredje leddet andre punktumet
37. lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barnelova) § 13 fyrste leddet, § 28 fyrste leddet tredje punktumet og § 36 femte leddet
38. lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven) § 5 fyrste og andre leddet, § 6 nr. 1 og 2, § 76 andre leddet fyrste, andre og tredje punktumet, tredje leddet fyrste punktumet og fjerde leddet fyrste punktumet, § 96 andre og tredje leddet, § 109 fyrste leddet fyrste punktumet, § 109a fyrste leddet fyrste punktumet, § 130a sjette leddet andre punktumet, § 261 tredje punktumet, § 274 fyrste leddet andre punktumet, § 275 fyrste leddet andre punktumet, overskrifta til kapittel 22, § 306 fyrste leddet, § 322 fyrste leddet, § 331 fjerde leddet, § 447 tredje leddet andre punktumet, § 466 andre leddet fyrste, tredje og fjerde punktumet, § 470 fyrste leddet andre punktumet og § 476 tredje leddet og fjerde leddet fyrste punktumet

39. lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr § 5a nr. 2, overskrifta til kapittel 2 B, § 8 fyrste leddet fyrste og andre punktumet, sjuande leddet fjerde punktumet og § 10 nr. 11
40. lov 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs (konkursloven) § 145 fyrste leddet og § 154 femte leddet andre punktumet
41. lov 7. juni 1985 nr. 51 om utmarkskommisjon for Nordland og Troms § 13 fjerde leddet andre punktumet
42. lov 14. juni 1985 nr. 77 Plan- og bygningslov § 50 nr. 2 andre punktumet og § 60 andre leddet fyrste punktumet og fjerde leddet andre punktumet
43. lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler § 20-1 tredje punktumet
44. lov 20. juli 1991 nr. 67 om overføring av domfelte § 13 fyrste punktumet og § 16
45. lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v. § 6A-7 tredje leddet, overskrifta til § 6A-9, § 6A-9 fyrste leddet og fjerde leddet, § 9-10 fyrste leddet fyrste punktumet, andre leddet fyrste punktumet og fjerde leddet fyrste punktumet
46. lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring (tvangsfullbyrdelsesloven) § 2-8 fyrste leddet
47. lov 12. mars 1993 nr. 32 om planteforedlerrett § 29 fyrste og andre leddet
48. lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 3-22 andre leddet fyrste punktumet
49. lov 25. mars 1994 nr. 7 om sikring mot og erstatning for naturskader (naturskadeloven) § 7 fyrste punktumet og § 8 fyrste leddet tredje punktumet
50. lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 20 andre leddet fyrste punktumet, § 35 andre leddet fyrste punktumet, § 118 fyrste leddet andre punktumet, § 305 fyrste leddet fyrste punktumet og § 476 fyrste leddet
51. lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer § 5-2 femte leddet tredje punktumet, § 5-3 femte leddet andre punktumet og § 5-9 fyrste punktumet
52. lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 43 nr. 1 fyrste punktumet
53. lov 25. august 1995 nr. 57 om pakkereiser (pakke-reiseloven) § 10-5 fyrste leddet fyrste punktumet og andre leddet tredje punktumet
54. lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet § 8-6 andre leddet og fjerde leddet andre punktumet
55. lov 23. mai 1997 nr. 31 om eierseksjoner (eierseksjonsloven) § 16 andre leddet fyrste punktumet
56. lov 13. juni 1997 nr. 43 om avtaler med forbrukar om oppføring av ny bustad m.m (bustadoppføringslova) § 64 tredje leddet tredje punktumet
57. lov 26. mars 1999 nr. 17 om husleieavtaler (husleieloven) § 12-2 andre leddet fyrste punktumet og tredje leddet fyrste og tredje punktumet
58. lov 25. juni 1999 nr. 46 om finansavtaler og finansoppdrag (finansavtaleloven) § 4 (5)

59. lov 2. juli 1999 nr. 62 om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern (psykisk helsevernloven) § 5-6 andre leddet fyrste punktumet, § 6-4 andre leddet andre punktumet, tredje leddet og niande leddet fyrste punktumet
60. lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser § 7 fyrste leddet.

II

I følgjande føresegner skal tilvisingane til omgrepet herads- og byrettsdommar endrast til tilvisingar til omgrepet tingrettsdommar:

1. lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstol-loven) § 54 andre leddet og § 109
2. lov 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål (tvistemålsloven) § 287 fyrste leddet tredje punktumet
3. lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing § 1 fyrste leddet fyrste punktumet
4. lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 57 fjerde leddet tredje punktumet
5. lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av under-sjøiske petroleumforekomster m.v. § 6 nr. 1 b fyrste leddet
6. lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 61B fyrste leddet
7. lov 14. juni 1985 nr. 77 Plan- og bygningslov § 60 andre leddet tredje punktumet

III

I lov 28. november 1898 om Umyndiggjørelse skal § 2 andre leddet fyrste punktumet lyde:

Denne skal bestaa av *sorenskriveren* – eller, hvor der i *tingretten* er flere dommere, en av disse – som formand samt to av forliksmændene efter rækkefølgen i oppnæv-nelsen.

IV

I lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstol-loven) vert gjort følgjande endringar:

§ 19 fyrste leddet skal lyde:

Tingrettene skal ha en sorenskriver som leder og så mange tingrettsdommere som til enhver tid er bestemt. Det kan også utnevnes en nestleder. Har lederen og nest-lederen forfall, skal den eldste av de andre dommerne gjøre tjeneste, så lenge ingen annen er oppnevnt.

§ 71 fyrste leddet fyrste punktumet skal lyde:

I hvert domssogn skal det være to alminnelige utvalg av meddommere for *tingrettssaker*, ett for kvinner og ett for menn.

V

I lov 5. mai 1927 nr. 1 om arbeidstvister skal § 46 nr. 3 andre punktumet lyde:

For *tingrettssaker* efter denne lov får rettens formann og meddommerne skyss- og kostpenger efter de regler som ellers gjelder for slike saker.

VI

I lov 17. januar 1997 nr. 11 om endringer i straffeloven m.v. (strafferettslige utilregnelighetsregler og særreaksjoner) vert gjort følgjande endringar i del I:

1. Lov 22. mai 1902 nr. 10 Almindelig borgerlig Straffelov (straffeloven):

§ 39 b andre leddet tredje punktumet skal lyde:

Påtalemyndigheten fremmer saken for *tingretten*, som avgjør den ved dom.

§ 39 b fjerde leddet andre punktumet skal lyde:

Senest tre år etter siste rettskraftige dom skal påtalemyndigheten enten beslutte opphør av reaksjonen eller bringe saken inn for *tingretten*, som avgjør om reaksjonen skal opprettholdes.

§ 39 e fyrste leddet tredje punktumet skal lyde:

Sak om forlengelse reises ved *tingretten* senest tre måneder før forvaringstidens utløp.

§ 39 f andre leddet skal lyde:

Når den domfelte eller kriminalomsorgen begjærer løslatelse på prøve, fremmer påtalemyndigheten saken for *tingretten*, som avgjør den ved dom.

§ 39 g femte leddet fyrste punktumet skal lyde:

Dersom den løslatte i prøvetiden alvorlig eller gjentatt bryter fastsatte vilkår, eller særlige grunner ikke lenger tilsier prøveløslatelse i medhold av første ledd annet punktum, kan påtalemyndigheten bringe spørsmålet om gjeninnsettelse inn for *tingretten*.

2. Lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven):

§ 76 tredje leddet fyrste punktumet skal lyde:

Saker ved lagmannsrett og *tingrett* som gjelder forbrytelse som etter loven kan medføre fengsel i mer enn 6 år, eller sak hvor påtalemyndigheten vil påstå idømmelse av særreaksjon, skal under hoved- og ankeforhandling føres av en statsadvokat.

§ 76 tredje leddet sjuande punktumet skal lyde:

Saker for *tingretten* om forseelser føres som regel av polititjenestemenn som hører til påtalemyndigheten.

i del II:

Nr. 3 tredje punktumet skal lyde:

Saken må bringes inn for *tingretten* før lengstetiden løper ut.

Nr. 5 fyrste punktumet skal lyde:

For dom på sikring som ikke er satt i verk når loven trer i kraft, skal påtalemyndigheten såvidt mulig innen ett år etter lovens ikrafttredelse innstille sikringstiltaket eller reise sak for *tingretten* med påstand om idømmelse av særreaksjon etter straffeloven §§ 39, 39 a eller 39 c.

VII

I lov 15. juni 2001 nr. 62 om endringer i domstolloven m.m. (den sentrale domstoladministrasjon og dommerens arbeidsrettslige stilling) gjerast følgjande endringar:

Lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven):

§ 10 andre leddet skal lyde:

Førstelagmannen kan tilkalle dommere fra *tingrettene* i lagdømmet til å ta sete i retten. Når særlige grunner foreligger, kan førstelagmannen også tilkalle dommere ved *tingrettene* og lagmannsretten i et annet lagdømme dersom de er villige til å gjøre tjeneste. Retten kan ikke settes med mer enn en tilkalt dommer eller pensjonist som er konstituert etter § 55 f uten når en av lagmannsrettens dommere uventet får forfall. Til behandling av anke eller kjæremål tilkalles ikke dommere fra den *tingrett* som har behandlet saken i første instans.

§ 19 fjerde leddet fyrste punktumet skal lyde:

Hvor saksmengden gjør det påkrevet, kan *tingrettene* etter bestemmelse av domstoladministrasjonen deles i avdelinger.

§ 25 fyrste leddet skal lyde:

Domstoladministrasjonen fastsetter ett eller flere faste rettssteder for *tingrettene*.

§ 55 fyrste leddet skal lyde:

Dommere til Høyesterett, lagmannsrettene og *tingrettene* utnevnes som embetsmenn av Kongen etter Grunnloven § 21.

§ 55 b andre leddet andre punktumet skal lyde:

Til dommerembeter i *tingretten* og i lagmannsretten gir domstollederen skriftlig uttalelse.

§ 55 d skal lyde:

Midlertidige dommere til Høyesterett, lagmannsrettene og *tingrettene* kan bare konstitueres eller tilsettes i de tilfeller som er nevnt i §§ 55 e til 55 g.

§ 63 fyrste leddet fyrste punktumet skal lyde:

I ethvert lensmannsdistrikt og i enhver kommune eller del av kommune som ikke hører til lensmannsdistrikt, skal det være ett hovedstevnevitne og så mange hjelpestevnevitner som *tingretten* fastsetter.

§ 121 b skal lyde:

En dommer i Høyesterett, lagmannsrettene og *tingrettene* kan ikke utøve rettshjelp til stadighet eller mot vederlag.

§ 121 c fyrste leddet skal lyde:

En dommer i Høyesterett, lagmannsrettene og *tingrettene* må søke om godkjenning for sidegjøremål

1. om kan medføre at dommeren mer en leilighetsvis kan bli inhabil

2. som kan medføre at arbeidet i dommerstillingen hemmes eller sinkes
3. i kollegiale forvaltningsorganer hvor det er sannsynlig at avgjørelser kan bli brakt inn for domstolene til overprøving
4. i privat eller offentlig næringsvirksomhet
5. i private tvisteløsningsnemnder og
6. om oppnevning som medlem av voldgiftsrett.

§ 121 e fyrste leddet fyrste punktumet skal lyde:

Sidegjøremål for dommere i Høyesterett, lagmannsrettene og *tingrettene* skal registreres.

§ 236 fyrste leddet skal lyde:

Tilsynsutvalget kan treffe vedtak om disiplinærtak når en dommer i Høyesterett, lagmannsretten og *tingrettene* forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk.

§ 239 andre leddet fyrste punktumet skal lyde:

Partene i saken kan bringe Tilsynsutvalgets vedtak inn for *tingretten* ved søksmål.

§ 239 tredje leddet tredje punktumet skal lyde:

Ved behandlingen i *tingretten* og lagmannsretten skal retten settes med meddommere.

VIII

I lov 15. juni 2001 nr. 63 om endringer i straffeprosessloven m.v. (gjenopptakelse) vert gjort følgjande endringer:

Lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven):

§ 261 andre punktumet skal lyde:

Begjæringen settes frem for *tingretten*, som også behandler saken på nytt hvis gjenopptakelse blir besluttet.

§ 400 andre leddet fyrste punktumet skal lyde:

Er dommen som skal gjenopptas avsagt av *tingretten*, sender kommisjonen sin avgjørelse til lagmannsretten, som peker ut en *tingrett* med tilgrensende rettskrets til å behandle begjæringen.

IX

Lova tek til å gjelde frå den tid Kongen fastset.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voterer over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Under debatten er det satt fram 18 forslag. Det er:

- forslag nr. 1, fra Heidi Larssen på vegne av Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslag nr. 2, fra Tore Nordtun på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet
- forslag nr. 3, fra Tore Nordtun på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- forslag nr. 4, fra Heidi Larssen på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslag nr. 5, fra Tore Nordtun på vegne av Arbeiderpartiet
- forslag nr. 6, fra Heidi Grande Røys på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- forslag nr. 7, fra Gjermund Hagesæter på vegne av Fremskrittspartiet og Kystpartiet
- forslagene nr. 8–10, fra Gjermund Hagesæter på vegne av Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 11 og 12, fra Heidi Grande Røys på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 13, fra Magnhild Meltveit Kleppa på vegne av Senterpartiet og Kystpartiet
- forslag nr. 14, fra Magnhild Meltveit Kleppa på vegne av Senterpartiet
- forslag nr. 15, fra Karl-Anton Swensen på vegne av Kystpartiet
- forslagene nr. 16–18, fra Heidi Larssen på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slike vedtak til lover:

A

L o v

om endringer i lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt

I lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt gjøres følgende endringer:

I

§ 23 nr. 1 tredje punktum skal lyde:

For sjømenn som er skattlagt etter skatteloven § 2-3 første ledd blir restskatt under kr 2.000 ikke å innkreve.

§ 24 nr. 3 skal lyde:

Reglene i denne paragrafen får tilsvarende anvendelse når det forskottstrekk som skal godskrives den skattepliktige er større enn den utliknede skatten, likevel slik at sjømenn som er skattlagt etter skatteloven § 2-3 første

ledd ikke har krav på å få tilbakebetalt beløp som er under kr 2.000.

§ 31 nr. 1 første punktum skal lyde:

Skattepliktige som ikke betaler forskottsskatt, restskatt, etterskottsskatt eller annen utliknet skatt, og arbeidsgiver eller selskap som nevnt i § 5 A som unnlater å foreta og sende oppgjør for forskottstrekk eller annet trekk innen forfalltidens utløp, skal svare renter av beløpet etter nærmere regler som fastsettes av departementet.

§ 43 nr. 5 skal lyde:

Inntektsfradrag gitt i medhold av skatteloven § 15-5 om særskilt fradrag i alminnelig inntekt i Finnmark og Nord-Troms skal bare belastes staten.

II

§ 36 annet ledd skal lyde:

For krav fastsatt ved sentral ligning etter ligningsloven § 2-4 nr. 1 bokstav a kan skatteoppkreveren etter departementets bestemmelse holde forretning for utleggspant i hele riket.

§ 48 nr. 1 annet punktum skal lyde:

Departementet bestemmer hvem som skal være skatteoppkrever for krav fastsatt ved sentral ligning etter ligningsloven § 2-4 nr. 1 bokstav a.

III

Endringene under I trer i kraft straks. Endringene under II trer i kraft 1. juli 2002.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

B

L o v

om endringer i lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver

I lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver gjøres følgende endringer:

I

§ 1 femte ledd skal lyde:

Kongen, Dronningen, den nærmeste arveberettigede til tronen i hvert etterfølgende slektsledd og disse personers ektefeller, samt dissers felles barn som ikke er fylt 20 år ved utgangen av det år arve- eller gaveverv skjer, er unntatt fra plikten til å svare arveavgift for arv og gaver.

§ 11 A skal lyde:

§ 11 A. Verdsettelse av ikke-børsnoterte aksjer og andeler i ansvarlig selskap og kommandittselskap.

Verdien av ikke-børsnoterte aksjer settes til 30 pst. av aksjenes forholdsmessige andel av aksjeselskapets sam-

lede skattemessige formuesverdi slik denne fastsettes etter skatteloven § 4-12 tredje og femte ledd. Andeler i ansvarlige selskap og kommandittselskap verdsettes på tilsvarende måte. Ikke-børsnoterte aksjer i utenlandske selskaper verdsettes til 30 pst. av aksjenes antatte omsetningsverdi, eller til 30 pst. av aksjenes forholdsmessige andel av aksjeselskapets samlede skattemessige formuesverdi slik denne fastsettes etter skatteloven § 4-12 fjerde og femte ledd når den avgiftspliktige krever dette.

Den avgiftspliktige kan likevel velge at verdien settes til aksjens eller andelens forholdsmessige andel av selskapets samlede skattemessige formuesverdi.

Verdsettelsestidspunktet etter denne paragraf er 1. januar i det år rådigheten erverves.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning for arv og gave hvor rådigheten erverves 1. januar 2002 eller senere.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

C

L o v

om endringer i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift

I lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

I

§ 5 første ledd nr. 1 bokstav a skal lyde:

Opphavsmannen ved egen utnyttelse av opphavsrett til egne litterære og kunstneriske verk. Det samme gjelder for omsetning ved mellommann i opphavsmannens navn.

§ 5 b første ledd nr. 1 skal lyde:

Helsetjenester, herunder tjenester som nevnt i folketrygdloven §§ 5-4 til 5-12, samt ambulansetjenester utført med særskilt innrettet transportmiddel. Unntaket omfatter også tanntekniske tjenester. *Unntaket omfatter også formidling av helsetjenester.*

§ 5 b første ledd nr. 2 skal lyde:

Sosiale tjenester, herunder tjenester som nevnt i sosialtjenesteloven § 4-2, samt tjenester i barne- og ungdomsinstitusjoner. *Unntaket omfatter også formidling av sosiale tjenester.*

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 5 b første ledd nr. 3 skal lyde:

Undervisningstjenester og formidling av slike tjenester. Loven gjelder likevel for kjøreopplæring.

Presidenten: Her er det en feil i innstillingen, og det er omdelt et forslag, nr. 16, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, som er en beriktigelse av innstillingen. Senere i innstillingen under bokstav K på side 72 kommer et forslag om opphevelse av andre punktum. Andre punktum skal derfor ikke være med her.

Forslag nr. 16 er det, etter hva presidenten har forstått, enstemmig tilslutning til. Forslaget lyder:

«I lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

I

§ 5 b første ledd nr. 3 første punktum skal lyde:

Undervisningstjenester og formidling av slike tjenester.

II.

Endringene under I trer i kraft straks.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 5 b første ledd nr. 5 skal lyde:

Tjenester i form av rett til å overvære teater-, opera-, ballett-, kino- og sirkusforestillinger, konsert- og idrettsarrangementer, utstillinger i gallerier og museer, samt adgang til fornøylesparker og opplevelsessentra. Unntaket omfatter også formidling av slike tjenester.

§ 5 b første ledd ny nr. 14 skal lyde:

Tjenester i form av kunstnerisk fremføring av åndsverk og formidling av slike tjenester. Unntaket omfatter også tjenester som er en integrert og nødvendig del av denne fremføringen.

§ 5 b annet ledd skal lyde:

Unntaket for helsetjenester, sosiale tjenester og undervisningstjenester omfatter også andre tjenester og varer som institusjonen m.v. omsetter som et naturlig ledd i ytelsen av disse tjenestene. Unntaket omfatter også utleie av arbeidskraft for utøvelse av de tjenester som omfattes av første ledd nr. 1, 2 eller 3. *Unntaket omfatter også formidling av arbeidskraft for utøvelse av de tjenester som omfattes av første ledd nr. 1.*

II

Endringene under I trer i kraft straks.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

D

L o v

om endringer i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eideomsskatt til kommunane

I lov 6. juni 1975 nr. 29 om eideomsskatt til kommunane gjøres følgende endringer:

I

§ 8 A-1 første ledd første punktum skal lyde:

Kommunefordeling av grunnlaget for eideomsskatt for kraftanlegg med kraftstasjon med installert effekt på eller over 1.000 kW sett i drift pr. 1. januar 1997, skal byggje på plasseringa pr. 1. januar 2000 av slike særskilte driftsmiddel i kraftanlegget som nemnt i § 1-1 andre ledden i forskrift av 20. januar 1997 nr. 79 om fastsettelse av skattemessige inngangsverdier pr. 1. januar 1997 for særskilte driftsmidler i kraftforetak og det fastsette gjenskaffingsverdet (GAV) for slike driftsmiddel etter reglane i kapittel 2 i same forskrift.

§ 8 A-1 første ledd siste punktum skal lyde:

GAV for reguleringsanlegg med tilhøyrande driftsmiddel skal fordelast mellom alle kraftanlegg som har kraftstasjonar med installert effekt på eller over 1.000 kW som ligg nedanfor reguleringsanlegget, i høve til registrerte energiekvivalenter registrert hos Norges vassdrags- og energidirektorat for desse kraftstasjonane pr. 1. januar 2000.

§ 8 A-1 annet ledd siste punktum skal lyde :

Slik korrigerings vert første gong gjennomført med verknad for eideomsskatteåret 2003.

§ 8 A-1 nytt sjetted ledd skal lyde:

(6) Som GAV etter denne paragraf skal reknast dei verdiar som vart fastsett av NVE og rapportert i 1997 og i 2001 etter § 2-3 i forskrift av 20. januar 1997 nr. 79 om fastsettelse av skattemessige inngangsverdier pr. 1. januar 1997 for særskilte driftsmidler i kraftforetak, jf. § 2 nr. 2 i forskrift av 20. desember 2000 nr. 1343 om kommunefordeling av grunnlaget for eideomsskatt for kraftanlegg.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med eiendomsskatteåret 2001.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

E

L o v

om endring i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven)

I lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) gjøres følgende endring:

I

§ 6-2 nr. 1 bokstav b skal lyde:

pensjon, føderåd i skog- og jordbruk, livrente som er ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, *engangs- og avløsningsbeløp for slike ytelser*, underholdsbidrag, fødselspenger, omsorgspenger ved adopsjon, dagpenger under arbeidsløshet, sykepenger o.l. ytelser som skal regnes som skattepliktig inntekt for mottakeren,

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med 11. oktober 2001.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

F

L o v

om endringer i lov 8. januar 1993 nr. 2
om endringer i lov 19. juni 1969 nr. 66
om merverdiavgift

I lov 8. januar 1993 nr. 2 om endringer i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

I

Endringene i del I § 27 første og tredje ledd og § 29 tredje ledd oppheves.

Del III nr. 1 og 3 oppheves. Del III nr. 2 blir nr. 1 og nr. 4 blir nr. 2.

II

Endringene under I trer i kraft straks.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

G

L o v

om endringer i lov 28. juni 1996 nr. 41
om endringer i lov 18. august 1911 nr. 8
om skatt av formue og inntekt

I lov 28. juni 1996 nr. 41 om endringer i lov 18. august 1911 nr. 8 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

I

Overgangsregel til § 26 c tredje punktum, nytt annet punktum skal lyde:

Som selskapets skattemessige verdi av selskapets direkte eller indirekte eide aksjer eller selskapsandeler i kraftforetak, regnes aksjens eller andelens forholdsmessige andel av kraftforetakets skattemessige verdier pr. 1. januar 1997.

Overgangsregel til §§ 19 e, 26 c og 136 andre leden A nr. 3 andre leden nytt siste punktum skal lyde:

Inngangsverdi for aksjer eller selskapsandeler i kraftforetak settes til aksjens eller selskapsandelens forholdsmessige andel av kraftforetakets skattemessige åpningsbalanse pr. 1. januar 1997.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 1997.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

H

L o v

om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19
om folketrygd (folketrygdloven)

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 3-15 annet ledd bokstav a skal lyde:

pensjon, føderåd, livrente som er ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, *engangs- og avløsningsbeløp for slike ytelser*, utbetalinger etter innskuddspensjonsloven og utbetalinger under individuell pensjonsavtale etter skatteloven § 6-47 bokstav c.

§ 23-2 fjerde ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Plikten til å svare arbeidsgiveravgift gjelder også engangsbeløp til avløsning av rett til pensjon i arbeidsforhold som ikke er sikret ved premie og tilskudd.

§ 23-3 annet ledd nr. 1 bokstav a skal lyde:

pensjon, føderåd, livrente som er ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, *engangs- og avløsningsbeløp for slike ytelser*, utbetalinger etter innskuddspensjonsloven og individuell pensjonsavtale etter skatteloven § 6-47 bokstav c.

II

§ 24-1 første, andre og tredje ledd skal lyde:

For et medlem som etter skatteloven anses for å være bosatt i Norge, fastsettes den pensjonsgivende inntekten, trygdeavgiften og pensjonspoengene av ligningsmyndighetene for den kommunen der medlemmet anses bosatt ved skatteligningen for vedkommende inntektsår.

Når det gjelder inntekt som er skattepliktig til Svalbard, fastsetter ligningsmyndighetene for Svalbard den pensjonsgivende inntekten, trygdeavgiften og pensjonspoengene.

For et medlem som er bosatt utenfor Norge og som er norsk statsborger og arbeidstaker i den norske stats tjeneste, fastsetter ligningsmyndighetene for Oslo den pensjonsgivende inntekten, trygdeavgiften og pensjonspoengene av lønn fra staten. Det samme gjelder for et medlem som er norsk statsborger og arbeidstaker hos en slik person.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

III

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er mindre enn 23 000 kroner. Avgiften må ikke utgjøre mer enn 25 pst av den del av inntekten som overstiger 23 000 kroner.

Presidenten: Her foreligger det et avvikende forslag. Det er forslag nr. 11, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

I

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er mindre enn 34 600 kroner. Avgiften må ikke utgjøre mer enn 25 pst. av den del av inntekten som overstiger 34 600 kroner.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2002.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Sosialistisk Venstreparti bifaltes innstillingen med 66 mot 10 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.27.21)

Videre var innstillet:

IV

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med 11. oktober 2001. Endringen under II trer i kraft straks. Endringen under III trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2002.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

I

L o v

om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 12-2 bokstav b skal lyde:

pensjon, føderåd samt livrente som er ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold. Som personinntekt regnes likevel ikke barnpensjon til barn som ikke er fylt 17 år ved utløpet av inntektsåret og etterlønn og etterpensjon etter § 5-40 første ledd.

II

§ 11-21 annet ledd nytt annet punktum skal lyde:

Overdragende skattyters utlignede naturressursskatt til fremføring etter skatteloven § 18-2 fjerde ledd siste punktum og negative grunnrenteinntekt til fremføring etter skatteloven § 18-3 fjerde ledd på tidspunktet for overføring av kraftverk, kan overføres tilsvarende.

§ 11-22 tredje ledd nytt annet punktum skal lyde:

Overdragende skattyters utlignede naturressursskatt til fremføring etter skatteloven § 18-2 fjerde ledd siste punktum og negative grunnrenteinntekt til fremføring etter skatteloven § 18-3 fjerde ledd på tidspunktet for overføring av kraftverk, kan tillates overført.

III

§ 2-30 første ledd bokstav g nr. 1 og 7 skal lyde:

1. *Petoro a.s.*
7. *Regionalt helseforetak og helseforetak*

§ 2-30 første ledd bokstav k nytt nr. 5 skal lyde:

5. *Boligbyggelagens sikringsfond*

§ 4-12 fjerde ledd skal lyde:

Ikke-børsnotert aksje i utenlandsk selskap verdsettes til 65 prosent av aksjens antatte salgsverdi 1. januar i ligningsåret. *Aksjen skal verdsettes etter tredje ledd når skattyteren krever dette og kan sannsynliggjøre selskaps skattemessige formuesverdi.*

§ 4-12 femte ledd skal lyde:

Departementet kan

- a. gi forskrift om beregning av aksjeverdien i tredje ledd, og om dokumentasjonskrav etter fjerde ledd,
- b. fastsette skjema til bruk ved beregningen,
- c. ved forskrift bestemme at ikke-børsnotert aksje som er undergitt annen kursnotering, verdsettes som bestemt i første og annet ledd,
- d. ved forskrift gi bestemmelser om samordning av verdsettelse av ikke-børsnoterte aksjer i utenlandske selskaper mellom forskjellige likningskontorer og skattefogdkontorer.

§ 6-40 tredje ledd skal lyde:

Det gis fradrag for renter av fondsobligasjoner som kan likestilles med kjernekapital etter de vilkår som er fastsatt i lov eller i medhold av lov.

Nåværende tredje til femte ledd blir fjerde til sjette ledd.

§ 10-11 annet ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Avkastning på fondsobligasjoner nevnt i § 6-40 tredje ledd anses ikke som utbytte.

Nåværende fjerde punktum blir nytt femte punktum

IV

Overskriften til § 5-40 skal lyde:

§ 5-40 Pensjon mv.

§ 5-40 annet ledd skal lyde:

Som skattepliktig inntekt anses engangs- og avløsningsbeløp og andre kapitalytelser fra pensjonsordning, føderåd og livrente som er ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold.

§ 12-2 bokstav b skal lyde:

pensjon, føderåd, livrente som er ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold og engangs- og avløsningsbeløp for slike ytelser. Som personinntekt regnes likevel ikke barnepensjon til barn som ikke er fylt 17 år ved utløpet av inntektsåret og etterlønn og etterpensjon etter § 5-40 første ledd.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Før vi går videre i voteringen, vil presidenten gjøre oppmerksom på at forslagene til endringer i skatteloven fra Ot.prp. nr. 21 ikke er innarbeidet i forslagene fra Ot.prp. nr. 1. Dette gjør voteringen noe mer komplisert. Men de mindretallsforslagene som ikke blir tatt opp under I, vil bli tatt opp under K senere i innstillingen.

Videre var innstillet:

V

§ 2-30 første ledd bokstav a skal lyde:

Kongen, Dronningen, den nærmeste arveberettigede til tronen i hvert etterfølgende slektsledd og disse persons ektefeller, samt disses felles barn som ikke er fylt 20 år ved utgangen av inntektsåret

§ 3-1 syvende ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Departementet kan i forskrift bestemme at personer som nevnt i første punktum kan frasi seg nærmere angitte skattemessige lempninger som gjelder for bosatte i Finnmark og Nord-Troms.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 5-13 første ledd første punktum skal lyde:

Fordel ved privat bruk av arbeidsgivers bil fastsettes på grunnlag av en antatt årlig privat kjørelengde på 13 000 km med tillegg av kjøring mellom hjem og arbeidssted.

Presidenten: Fremskrittspartiet har varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 63 mot 11 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 15.29.09)

Videre var innstillet:

§ 5-31 ny bokstav c skal lyde:
skattefradrag etter § 16-40

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 6-12 annet ledd første punktum skal lyde:

Reduksjon etter første ledd skal ikke overstige 75 prosent av de beregnede samlede kostnadene ved bilholdet.

Presidenten: Fremskrittspartiet har varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 62 mot 11 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 15.29.51)

Presidenten: Presidenten vil her la votere over to forslag.

Det er forslag nr. 2, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet, til §§ 6-19, 6-20 og 6-50.

Forslaget lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 6-19 annet ledd fjerde punktum skal lyde:

Frdrag kan enten gis med inntil 1 800 kroner eller med inntil to promille av samlet utbetalt lønn.

§ 6-20 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Frdrag kan samlet gis med inntil 1 800 kroner eller med en forholdsmessig del av dette beløpet når frdragsberettiget kontingent er betalt for bare en del av inntektsåret.

§ 6-50 fjerde ledd skal lyde:

Frdrag etter reglene i denne paragraf gis bare når gaven utgjør minst 500 kroner i det året da gaven er gitt. Det gis maksimalt fradrag for gaver etter denne

(Presidenten)

paragraf og fagforeningskontingent med til sammen 1 800 kroner årlig. For skattyter som krever fradrag for kontingent til arbeidsgiverforening eller yrkes- og næringsorganisasjon etter § 6-19 med to promille av samlet utbetalt lønn gis det ikke fradrag etter denne bestemmelsen. For andre som krever fradrag etter § 6-19 gis det maksimalt fradrag for gaver etter denne paragraf og kontingent etter § 6-19 med til sammen 1 800 kroner årlig.»

Og det er forslag nr. 8, fra Fremskrittspartiet, til §§ 6-20 og 6-50 – § 6-81 i forslaget vil bli tatt opp senere under K. Forslaget lyder:

«I lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 6-20 oppheves.

§ 6-50 fjerde ledd skal lyde:

Fradrag etter reglene i denne paragraf gis bare når gaven utgjør minst 500 kroner i det året da gaven er gitt. Det gis maksimalt fradrag for gaver etter denne paragraf med til sammen 1 800 kroner årlig.»

V o t e r i n g :

1. Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 61 mot 13 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 15.30.55)
2. Forslaget fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet ble med 40 mot 36 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 15.31.27)

Videre var innstillet:

§ 6-31 første ledd bokstav c oppheves.
Nåværende bokstav d og e blir bokstav c og d.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Presidenten vil her la votere over tre forslag til § 6-32 første ledd første punktum.

Det voteres først over forslag nr. 13, fra Senterpartiet og Kystpartiet. Forslaget lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 6-32 første ledd første punktum skal lyde:

Minstefradraget fastsettes til et beløp som svarer til 27,5 pst. av summen av inntekt som omfattes av § 6-31.

Ny underkapitteloverskrift skal lyde:

Fradrag i skatt for personlige skattytere

Ny § 16-1 skal lyde:

§ 16-1 Særskilt fradrag i skatt for enslige i enpersonhusholdning

Det gis et særskilt fradrag i skatt på 500 kroner til enslige i enpersonhusholdning. Departementet gir nærmere regler til utfylling og gjennomføring av denne paragraf, herunder om definering av enpersonhusholdning.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2002.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet og Kystpartiet ble mot 6 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 5, fra Arbeiderpartiet:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 6-32 første ledd første punktum skal lyde:

Minstefradraget fastsettes til et beløp som svarer til 24 pst. av summen av inntekt som omfattes av § 6-31.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2002.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble med 56 mot 20 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 15.33.08)

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 1, fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Venstre, Forslaget lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 6-32 første ledd første punktum skal lyde:

Minstefradraget fastsettes til et beløp som svarer til 23 pst. av summen av inntekt som omfattes av § 6-31.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2002.»

Presidenten antar at de øvrige grupper nå støtter dette forslaget subsidiært.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Venstre bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 6-32 første ledd fjerde punktum skal lyde:

Stortinget kan fastsette en særskilt nedre grense for minstefradrag som beregnes av og gis i inntekt som omfattes av § 6-31 første ledd a, c eller d eller annet ledd.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 6-44 første ledd annet punktum skal lyde:

Fradraget er begrenset til den del av beløpet som overstiger 9 200 kroner.

Presidenten: Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Kystpartiet har varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 59 mot 17 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 15.34.20)

Presidenten: Presidenten vil her la votere over forslag nr. 7, fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet til §§ 6-60 og 6-61. Forslaget lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 6-60 første ledd skal lyde:

Skattyter som i minst 130 dager av inntektsåret personlig har drevet eller deltatt i fiske eller fangst på havet eller langs kysten, gis fradrag med inntil 30 pst. av netto arbeidsinntekt av fisket eller fangsten, begrenset til 85 000 kroner.

§ 6-61 første ledd skal lyde:

Sjøfolk gis fradrag med inntil 30 pst. av inntekten ombord, begrenset til 85 000 kroner.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet ble med 63 mot 13 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 15.34.55)

Videre var innstillet:

§ 14-41 første ledd bokstav g, h og i skal lyde:

- g. *anlegg for overføring og distribusjon av elektrisk kraft og elektroteknisk utrusting i kraftforetak*
- h. *bygg og anlegg, hoteller, losjibus, bevertningssteder mv.*
- i. *forretningsbygg.*

Fjerde ledd siste punktum skal lyde:

I gruppene e, f, g, h og i føres hvert enkelt driftsmiddel på egen saldo.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 14-43 første og annet ledd skal lyde:

(1) Saldo for driftsmidler m.v. som nevnt i § 14-41 første ledd kan avskrives med inntil følgende sats:

- a. kontormaskiner og lignende – 30 prosent
- b. ervervet forretningsverdi – 20 prosent
- c. vogntog, lastebiler, busser, varebiler, drosjebiler og kjøretøyer for transport av funksjonshemmede – 20 prosent
- d. personbiler, traktorer, maskiner, redskap, instrumenter, inventar m.v. – 15 prosent
- e. skip, fartøyer, rigger m.v. – 14 prosent
- f. fly, helikopter – 12 prosent
- g. *anlegg for overføring og distribusjon av elektrisk kraft og elektroteknisk utrustning i kraftforetak – 5 prosent*
- h. *bygg og anlegg, hoteller, losjibus, bevertningssteder mv. – 4 prosent*
- i. *forretningsbygg – 2 prosent*

(2) Forhøyet avskrivningssats gjelder for saldo for bygg med så enkel konstruksjon at det må anses å ha en brukstid på ikke over 20 år fra oppføringen. Saldo for slikt bygg kan avskrives med inntil 8 prosent.

Presidenten: Her foreligger to avvikende forslag.

Det er forslag nr 7, fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet:

«§ 14-43 første og annet ledd skal lyde:

(1) Saldo for driftsmidler mv. som nevnt i § 14-41 første ledd kan avskrives med inntil følgende sats:

- a. kontormaskiner og lignende – 30 pst.
- b. ervervet forretningsverdi – 30 pst.
- c. vogntog, lastebiler, busser, varebiler, drosjebiler og kjøretøyer for transport av funksjonshemmede – 25 pst.
- d. personbiler, traktorer, maskiner, redskap, instrumenter, inventar mv. – 20 pst.
- e. skip, fartøyer, rigger mv. – 20 pst.
- f. fly, helikopter – 12 pst.
- g. anlegg for overføring og distribusjon av elektrisk kraft og elektroteknisk utrustning i kraftforetak – 5 pst.
- h. bygg og anlegg, hoteller, losjibus, bevertningssteder mv. – 4 pst.
- i. forretningsbygg – 2 pst.

(2) Bygg nevnt under h og i som er lokalisert i kommune eller del av kommune som pr. 31. desember i inntektsåret omfattes av det geografiske virkeområdet for distriktpolitiske virkemidler som forvaltes av Statens nærings- og distriktsutviklingsfond og av fylkeskommunene kan avskrives med dobbel sats. Forhøyet avskrivningssats gjelder også for saldo for bygg med så enkel konstruksjon at det må anses å ha en brukstid på ikke over 20 år fra oppføringen. Saldo for slikt bygg kan avskrives med inntil 10 pst.»

Og det er forslag nr. 14, fra Senterpartiet:

«I lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 14-43 første og annet ledd skal lyde:

(1) Saldo for driftsmidler mv. som nevnt i § 14-41 første ledd kan avskrives med inntil følgende sats:

- a. kontormaskiner og lignende – 30 pst.
- b. ervervet forretningsverdi – 20 pst.
- c. vogntog, lastebiler, busser, varebiler, drosjebiler og kjøretøyer for transport av funksjonshemmede – 20 pst.
- d. personbiler, traktorer, maskiner, redskap, instrumenter, inventar mv. – 15 pst.
- e. skip, fartøyer, rigger mv. – 14 pst.
- f. fly, helikopter – 12 pst.
- g. anlegg for overføring og distribusjon av elektrisk kraft og elektroteknisk utrustning i kraftforetak – 5 pst.
- h. bygg og anlegg, hoteller, losjihus, bevertningssteder mv. – 4 pst.
- i. forretningsbygg – 2 pst.

(2) Forhøyet avskrivningssats gjelder for

- a. bygg med så enkel konstruksjon at det må anses å ha en brukstid på ikke over 20 år fra oppføringen. Saldo for slikt bygg kan avskrives med inntil 6 pst.
- b. fiskefartøyer. Saldo for slikt fartøy kan avskrives med inntil 20 pst.
- c. driftsmidler som omfattes av første ledd h og som eies av næringsdrivende i jordbruk og skogbruk som hjemmel i lov 19. juni 1969 nr. 66 § 31 skal eller kan levere årsoppgave for beregning av merverdiavgift, og for bortforpaktere som med hjemmel i forskrift 22. august 1973 nr. 3 kan registreres i merverdiavgiftsmanntallet. Saldo for disse driftsmidlene kan avskrives med inntil 6 pst.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2002.»

Det voteres først over forslaget fra Senterpartiet, deretter alternativt mellom innstillingen og forslaget fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet.

V o t e r i n g :

1. Forslaget fra Senterpartiet ble mot 5 stemmer ikke bifalt.
2. Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet bifaltes innstillingen med 64 mot 12 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 15.36.22)

Videre var innstillet:

§ 14-44 tredje ledd første punktum skal lyde:

Ved realisasjon av driftsmiddel i saldogruppe e til *i* skal gevinst eller tap føres på gevinst- og tapskontoen, jf. § 14-45.

Fjerde ledd første punktum skal lyde:

For gevinst på driftsmiddel i saldogruppe e til *i* realisert ved brann eller annen ulykke eller ved ekspropriasjon m.v. gjelder § 14-70 så langt den passer.

§ 14-45 annet ledd første og annet punktum skal lyde:

Grunnlaget for årets inntekts- eller kostnadsføring er saldo fra forrige år etter inntekts- eller kostnadsføring, tillagt gevinster ved realisasjon av driftsmidler i gruppe e til *i* i inntektsåret, jf. § 14-44 tredje ledd, samt den delen av gevinst som ikke skal inntektsføres direkte etter § 14-44 fjerde ledd. Tilsvarende skal tap ved realisasjon av driftsmidler i gruppe e til *i* i året fradras i saldoen.

§ 16-11 femte, syvende og åttende ledd oppheves.

§ 18-6 femte ledd skal lyde:

Ved realisasjon av driftsmidler som nevnt i første ledd, gjelder tilsvarende bestemmelser som for driftsmidler som nevnt i § 14-41 første ledd e – *i*, jf. § 14-44.

VI

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2000.

Endringene under II trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 2001. De får virkning fra samme tidspunkt også for overdragende skattyters ubenyttede skatteposisjoner etter skatteloven §§ 18-2 fjerde ledd siste punktum og 18-3 fjerde ledd pr. 1. januar 2001 etter overføring av kraftverk gjennomført etter 1. januar 1997. Nærmere regler om ikraftsetting og gjennomføring av lovendringen fastsettes av departementet i forskrift.

Endringene under III trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2001.

Endringene under IV trer i kraft straks med virkning fra og med 11. oktober 2001.

Endringene under V trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2002.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

J

L o v

om endring i lov 21. desember 2000 nr. 114
om opphevelse av lov 19. juni 1969 nr. 67
om avgift på investeringer mv.

I lov 21. desember 2000 nr. 114 om opphevelse av lov 19. juni 1969 nr. 67 om avgift på investeringer mv. gjøres følgende endring:

I

Del II skal lyde:

Loven trer i kraft 1. oktober 2002, med unntak av §§ 6 og 7 som oppheves fra det tidspunkt Kongen bestemmer.

II

Endringen under I trer i kraft straks.

Presidenten: Fremskrittspartiet og Kystpartiet har varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble med 64 mot 12 stemmer bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.37.29)

Videre var innstillet:

K
L o v

om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen
(endret skatte- og avgiftsopplegg 2002)

I

I lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

§ 5 b første ledd nr. 3 annet punktum oppheves.

Presidenten: Arbeiderpartiet har varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 56 mot 20 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 15.38.20)

Videre var innstillet:

§ 5 b første ledd ny nr. 15 skal lyde:

Tjenester som gjelder drift av trygghetsalarmer.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 14 annet ledd nr. 5 annet ledd første punktum skal lyde:

Avgift skal ikke svares av personkjøretøy til bruk i yrkesmessig *utleievirksomhet*.

Presidenten: Arbeiderpartiet har varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 56 mot 20 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 15.38.58)

Presidenten: Presidenten vil her la votere over forslag nr. 17, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget er omdelt i salen og lyder:

«I lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

I

§ 5 b første ledd nr. 9 annet punktum oppheves.

§ 14 annet ledd nr. 5 tredje ledd oppheves.

§ 16 første ledd nr. 14 oppheves.

§ 16 første ledd nr. 15 blir nr. 14.

II

Endringene under I trer i kraft med virkning fra 1. april 2002.»

Fremskrittspartiet har varslet at de støtter forslaget subsidiært.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre bifaltes med 40 mot 36 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.39.36)

Videre var innstillet:

II

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endring:

§ 23-2 tredje ledd nytt annet punktum skal lyde:

Det skal også betales arbeidsgiveravgift av overskudd på kjøregodtgjørelse som er fritatt for beskatning på grunn av kort kjørelengde.

Presidenten: Fremskrittspartiet har varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 65 mot 11 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 15.40.14)

Videre var innstillet:

III

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 5-14 tredje ledd bokstav a første punktum skal lyde:

Fordel ved innløsning eller salg *av rett* til erverv av eller salg av aksje eller grunnfondsbevis i arbeidsforhold, regnes som fordel vunnet ved arbeid etter § 5- 10.

§ 5-14 tredje ledd bokstav b skal lyde:

Departementet gir forskrift om tidfesting av og beregning av det enkelte års skattepliktige inntekt etter bokstav a.

Presidenten: Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 41 mot 35 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 15.40.54)

Presidenten: Presidenten vil her la votere over fem forslag. Det voteres først over det gjenstående av forslag nr. 8 og over forslag nr. 9, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 8 lyder:

«§ 6-81 første ledd bokstav a skal lyde:

- a. Fra og med den måned skattyter fyller 70 år, gis det et særfradrag i alminnelig inntekt på 2 083 kroner pr. påbegynt måned. Ektefeller har til sammen rett til samme særfradrag som en enslig.

§ 6-81 annet ledd skal lyde:

Fra og med den måned skattyter mottar foreløpig uførestønad etter folketrygdloven § 12-16 eller uførepensjon fordi ervervsevnen er satt ned med minst 2/3, gis det et særfradrag i alminnelig inntekt på 2 083 kroner pr. påbegynt måned.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2002.»

Forslag nr. 9, fra Fremskrittspartiet, lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 7-11 første ledd bokstav a skal lyde:

Prosentinntekten beregnes til 1,875 pst. av eiendommens ligningsverdi 1. januar i ligningsåret etter fradrag som fastsatt i bokstav d. For den delen av ligningsverdien som før fradrag overstiger 451 000 kroner, skal inntekten likevel beregnes til 3,75 pst.

§ 7-12 sjette ledd bokstav a skal lyde:

Prosentinntekt beregnes med 1,875 pst. av andel av eiendommens ligningsverdi 1. januar i ligningsåret etter fradrag som fastsatt i § 7-11 d. For den delen av andel av ligningsverdi som før fradrag overstiger 451 000 kroner, skal inntekt likevel beregnes med 3,75 pst.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 65 mot 11 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.41.49)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 15, fra Kystpartiet. Forslaget lyder:

«I

I lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 7-11 første ledd bokstav d første punktum skal lyde:

Ved beregning av nettoinntekt etter bokstav a skal det gjøres et fradrag på 200 000 kroner i ligningsverdien.

Ny § 8-7 skal lyde:

§ 8-7 Fondsavsetning for eiere av fiskefartøy

Skatteyder som driver fiskerivirksomhet med eget fiskefartøy, eller som leier ut slikt fartøy til andre som benytter fartøyet i fiskerivirksomhet, kan kreve fradrag i alminnelig inntekt for avsetning til fond etter reglene i denne bestemmelse.

Avsetningen er begrenset oppad til 30 pst. av årets alminnelige inntekt av virksomhet som nevnt i foregående ledd.

Krav om avsetning må fremmes innen utløpet av selvangivelsesfristen.

Beløp som det er gitt fradrag for etter bestemmelsene over, skal legges til skatteyderens inntekt for det året midlene disponeres, og senest ved ligningen for det femte året etter at det ble gitt fradrag for beløpet.

Departementet gir forskrift til utfylling og gjennomføring av denne bestemmelsen.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2002.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Kystpartiet ble mot 1 stemme ikke bifalt.

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 18, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 6-81 første ledd bokstav a første punktum skal lyde:

Fra og med den måned skattyter fyller 70 år, gis det et særfradrag i alminnelig inntekt på 1 530 kroner pr. påbegynt måned.

§ 6-81 annet ledd skal lyde:

Fra og med den måned skattyter mottar foreløpig uførestønad etter folketrygdloven § 12-16 eller uførepensjon fordi ervervsevnen er satt ned med minst 2/3, gis det et særfradrag i alminnelig inntekt på 1 530 kroner pr. påbegynt måned.

§ 7-11 første ledd bokstav d første punktum skal lyde:

Ved beregning av nettoinntekt etter bokstav a skal det gjøres et fradrag på 80 000 kroner i ligningsverdien.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2002.»

Det voteres først over forslaget til § 6-81. Fremskrittspartiet og Kystpartiet har her varslet at de støtter forslaget.

Deretter voteres det over forslaget til § 7-11. Presidenten har forstått det slik at Framskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kystpartiet nå støtter dette forslaget.

V o t e r i n g :

1. Forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre til § 6-81 bifaltes med 41 mot 35 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.42.47)

2. Forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Høyre til § 7-11, bifaltes med 51 mot 25 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.43.32)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 12, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslaget lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 10-12 første ledd skal lyde:

Godtgjørelse fastsettes til mottatt utbytte multiplisert med 11/28 av aksjonærens skattesats for alminnelig inntekt. For personlig skattepliktige og dødsbo i Finnmark eller i kommunene Karlsøy, Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke fastsettes godtgjørelse til 7,5/24,5 av aksjonærens skattesats.

§ 10-32 annet ledd annet punktum skal lyde:

Er beløp fastsatt etter § 10-34 positivt, skal inngangsverdien ved realisasjon som nevnt i § 10-37 og realisasjon ved overføring av ikke børsnotert aksje til selskapet som har utstedt aksjen, reguleres med 11/28 av beløpet.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2002.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 66 mot 10 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.43.59)

Videre var innstillet:

§ 10-12 første ledd skal lyde:

(1) *Med godtgjørelse menes* mottatt utbytte multiplisert *med aksjonærens* skattesats for alminnelig *inntekt*.

Presidenten: Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 41 mot 35 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 15.44.34)

Videre var innstillet:

§ 10-12 annet ledd oppheves.

Nåværende tredje, fjerde og femte ledd blir henholdsvis andre, tredje og fjerde ledd.

Presidenten: Her foreligger det et avvikende forslag, nr. 3, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

Forslaget lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 10-12 annet ledd skal lyde:

I følgende tilfeller fastsettes godtgjørelsen til mottatt utbytte multiplisert med aksjonærens skattesats for hele utbyttet:

- a. Mottaker av utbytte er et selskap mv. som nevnt i § 2-2 første ledd.
- b. Mottatt utbytte til aktiv aksjonær, så langt utbyttet ikke overstiger den beregnede personinntekt som tilordnes aksjonæren fra selskapet eller fra selskap dette direkte eller indirekte har eierandel i, i det inntektsåret utbytte utdeles. Likestilt med aktiv aksjonær er skattyter som den aktive skal identifiseres med etter § 12-11. Ved indirekte eie eller ved identifikasjon etter § 12-11 tas det bare hensyn til personinntekt som ikke har gitt grunnlag for full godtgjørelse for skattyter som er tilordnet personinntekt fra selskapet.»

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet bifaltes innstillingen med 41 mot 35 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.45.11)

Videre var innstillet:

§ 10-32 annet ledd skal lyde:

(2) Inngangsverdien settes til anskaffelsesverdien, eventuelt med opp- eller nedregulering med et beløp fastsatt etter § 10-34 eller § 10-35. *Anskaffelsesverdien* settes til det beløp skattyter har betalt for aksjen dersom ikke annet er bestemt.

Presidenten: Her har Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 41 mot 35 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 15.45.44)

Videre var innstillet:

§ 16-40 med deloverskrift skal lyde:

Fradrag i skatt for kostnader til forskning og utvikling

§ 16-40 *Skattefradrag for kostnader til forskning og utvikling (FoU-fradrag)*

(1) *Skattyter som driver virksomhet gis fradrag i skatt og trygdeavgifter for 20 prosent av kostnader til forsknings- og utviklingsprosjekt etter bestemmelsene i denne paragraf, dersom virksomheten i inntektsåret oppfyller to av følgende tre vilkår;*

- a. *virksomheten har mindre enn 80 millioner kroner i salgsinntekt,*
- b. *virksomheten har mindre enn 40 millioner kroner i balansesum,*
- c. *virksomheten har færre enn 100 ansatte.*

(2) Følgende kostnader gir grunnlag for fradrag, dersom de også er fradragsberettiget etter kapittel 6:

- a. Skattyters kostnader til egenutført forsknings- og utviklingsprosjekt godkjent av Norges forskningsråd, begrenset til 4 millioner kroner i inntektsåret.
- b. Skattyters kostnader til forsknings- og utviklingsprosjekt utført av forskningsinstitusjoner godkjent av Norges forskningsråd, begrenset til 8 millioner kroner i inntektsåret. Samlet fradragsgrunnlag etter bokstav a og b skal ikke overstige dette beløpet.

(3) Det kan også gis fradrag etter annet ledd ved samarbeidsprosjekter mellom flere skattytere når prosjektet er godkjent av Norges forskningsråd. Ved slike prosjekter gjelder kostnadsrammen pr. prosjekt, fordelt på deltakerne etter deltakerandel.

(4) For selskap som nevnt i § 2-2 annet ledd gjelder kostnadsrammen også for selskapet.

(5) I konsern etter aksjeloven § 1-3 og allmennaksjeloven § 1-3 skal prosjekter med innbyrdes sammenheng behandles som ett prosjekt. Fradragsgrunnlaget behandles da som i tredje ledd annet punktum.

(6) Overstiger fastsatt fradrag den utlignede skatt, skal det overskytende beløp utbetales ved avregningsoppjøret etter skattebetalingsloven.

(7) Departementet kan gi forskrift til gjennomføring og utfylling av denne paragraf, herunder gi regler om godkjenning av prosjekter og institusjoner, om hva som regnes som forsknings- og utviklingskostnader og om saksbehandlings- og klageregler for godkjenningens ordningen.

Nåværende § 16-40 med deloverskrift blir ny § 16-50.

Presidenten: Til første ledd foreligger et avvikende forslag, nr. 7, fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet. Forslaget lyder:

«§ 16-40 første ledd skal lyde:

(1) Skattyter som driver virksomhet som omfattes av regnskapsloven § 1-2, gis fradrag i skatt og trygdeavgifter for 25 pst. av kostnader til forsknings- og utviklingsprosjekt etter bestemmelsene i denne paragraf.»

Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har et alternativ i form av et nytt lovforslag til denne paragraf, forslag nr. 6. Forslaget lyder:

«Vedtak til lov

om tilskott til forskning og utvikling i næringslivet
§ 1

Det vert gitt tilskott til forskning og utvikling i næringslivet frå Noregs forskningsråd i høve til reglane i denne lova.

§ 2

Tilskott vert gitt til verksemd som etter dei to siste årsrekneskapa oppfyller to av dei tre følgjande vilkåra:

- a) verksemda har mindre enn 80 mill. kroner i salsinntekt,
- b) verksemda har mindre enn 40 mill. kroner i balansesum,
- c) verksemda har færre enn 250 tilsette.

§ 3

Det vert gitt tilskott til dekning av 25 pst. av kostnadene i tilknytning til:

- a) Eigenutført forsknings- og utviklingsprosjekt godkjend av Noregs forskningsråd opptil 4 mill. kroner pr. år.
- b) Forsknings- og utviklingsprosjekt utført av forskningsinstitusjonar godkjend av Noregs forskningsråd opptil 8 mill. kroner pr. år. Samla tilskott etter bokstav a og b skal ikkje overstige dette beløpet.

Tilskott kan òg verte gitt ved samarbeidsprosjekt mellom fleire sjølvstendige verksemdar når prosjektet er godkjend av Noregs forskningsråd. Ved slike prosjekt gjeld tilskottsramma pr. prosjekt, fordelt på deltakarane etter deltakerandelar.

I konsern etter aksjelova § 1-3 og allmennaksjelova § 1-3 skal prosjekt med innbyrdes samanheng handsama som eit prosjekt. Tilskottet vert da handsama som i andre ledd andre punktum.

§ 4

Departementet kan gje forskrift til gjennomføring og utfylling av lova, slik som reglar om godkjenning av prosjekt og institusjonar, om kva som skal reknast for kostnad til forsknings- og utviklingsprosjekt, og om reglar for sakshandsaming og klage med omsyn til ordninga for godkjenning av prosjekt.»

Presidenten vil først la votere over forslaget fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet, og deretter alternativt mellom komiteens innstilling og forslaget fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

V o t e r i n g :

1. Forslaget fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet til § 16-40 første ledd ble med 64 mot 12 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 15.46.46)
2. Ved alternativ votering mellom innstillingen og forslaget fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet bifaltes komiteens innstilling med 61 mot 15 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 15.47.17)

Videre var innstillet:

§ 19-2 femte ledd første punktum skal lyde:

Til bestemmelsen i § 5-14 tredje ledd bokstav a, gjelder følgende overgangsregler for rett til erverv eller salg av opsjoner ervervet i inntektsårene 1996- 2001:

Presidenten: Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har her varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 41 mot 35 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 15.47.53)

Videre var innstillet:

IV

Endringene under I trer i kraft med virkning fra 1. januar 2002. Endringene under II trer i kraft fra 1. januar 2002. Endringene under III trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2002.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet under IV:

Næringsdrivende som driver kjøreopplæring plikter å tilbakeføre en forholdsmessig del av fradragført inngående merverdiavgift av personkjøretøy anskaffet i perioden fra 1. juli 2001 til 1. januar 2002. Tilbakeføringsbeløpet skal utgjøre fradragført inngående merverdiavgift redusert med 1/36 for hver hele måned kjøretøyet har vært registrert i denne perioden, regnet fra tidspunktet for registreringen av kjøretøyet. Beregning av merverdiavgift tas med på omsetningsoppgaven for 6. termin 2001. Departementet kan gi forskrift med nærmere bestemmelser om tidspunktet for innbetaling av beløpet som skal tilbakeføres.

Presidenten: Arbeiderpartiet har her varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 55 mot 20 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 15.48.27)

Presidenten: Da gjenstår det å votere over forslag nr. 4, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, og forslag nr. 10, fra Fremskrittspartiet.

Det votes først over forslag nr. 10, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«I lov av 17. februar 1995 nr. 9 om kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner m.v. gjøres følgende endring:

I

- § 2 ny nr. 3 til 9 skal lyde:
3. Renhold.
 4. Vikar- og bemanningstjenester.
 5. Kantinetjenester.
 6. Kjøkken- og cateringdrift innen helse og omsorgssektoren.
 7. Vakt- og alarmtjenester.
 8. Vaktmestertjenester.
 9. Billettsalg og tilhørende tjenester til bomstasjoner tilknyttet veier, broer og tunneler.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2002.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 65 mot 11 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 15.48.55)

Presidenten: Forslag nr. 4, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, tas opp til votering.

Forslaget lyder:

«I

I lov 17. februar 1995 nr. 9 om kompensasjon for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner m.v. gjøres følgende endring:

§ 2 ny nr. 3 skal lyde:

3. Renhold.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2002.»

Fremskrittspartiet har her varslet subsidiær støtte.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre bifaltes med 40 mot 36 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 15.49.37)

Presidenten: Det votes over lovenes overskrifter og lovene i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovenes overskrifter og lovene i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtakene vil bli sendt Lagtinget.

Videre var innstillet:

L

Ot.meld. nr. 2 (2001-2002) – om tilbaketrekking av deler av Ot.prp. nr. 1 (2001-2002) Skatte- og avgiftsopplegget 2002 – lovendringer – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Dermed skulle sak nr. 4 være ferdigbehandlet.

Votering i sak nr. 5

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til:

L o v

om endringer i diverse lover for å fjerne hindringer for elektronisk kommunikasjon

I

I lov 31. oktober 1946 nr. 2 om mål og vekt gjøres følgende endringer:

§ 11 første ledd nytt sjette punktum skal lyde:

Omjustering kan også rekvireres ved bruk av elektronisk kommunikasjon dersom det er benyttet en betryg-

gende metode for å sikre at rekvisisjonen er mottatt av distriktets justerkammer.

§ 49 første ledd første punktum skal lyde:

Ethvert redskap som er innlevert til justervesenet til justering eller for å godkjennes til justering, skal av rekvirenten avhentes innen to måneder etter at underretning om at det er ferdigbehandlet av justervesenet, er sendt ham i rekommandert brev eller ved bruk av elektronisk kommunikasjon dersom det er benyttet en betryggende metode for å sikre at underretningen er mottatt.

II

I lov 29. juni 1951 nr. 19 om militære rekvisisjoner skal § 1 nytt fjerde og femte ledd lyde:

Krav i eller i medhold av loven her om utferdigelse av dokument, bruk av blanketter, krav om underskrift eller lignende, er ikke til hinder for bruk av elektronisk kommunikasjon.

Bruk av elektronisk kommunikasjon ved underretning om et vedtak fra et forvaltningsorgan er bare tillatt når den vedtaket retter seg mot uttrykkelig har godtatt dette.

III

I lov 18. juli 1958 nr. 2 om offentlige tjenestetvister gjøres følgende endringer:

§ 6 nytt nr. 5 skal lyde:

5. *Når det i denne paragraf er bestemt at krav, brev, gjenpart e.l. skal sendes i rekommandert brev, kan dette også gjøres ved bruk av elektronisk kommunikasjon dersom det er benyttet en betryggende metode for å sikre at varselet er mottatt.*

§ 11 annet ledd skal lyde:

Innen en uke etter at en tariffavtale er underskrevet, skal den registreres i det departement som statens lønnsaker hører under. Avskrift eller elektronisk versjon av tariffavtalen sendes innen 2 uker etter nevnte tidspunkt til riksmeglingsmannen.

§ 12 nytt tredje ledd skal lyde:

Når det i denne paragraf er bestemt at oppsigelse eller gjenpart skal sendes i rekommandert brev, kan dette også gjøres ved bruk av elektronisk kommunikasjon dersom det er benyttet en betryggende metode for å sikre at varselet er mottatt.

IV

I lov 25. juni 1965 nr. 1 om forpakting gjøres følgende endringer:

§ 3 nytt tredje ledd skal lyde:

Kravet i første ledd om at avtalen skal vere skriftleg er ikkje til hinder for at avtalen kan gjerast ved bruk av eit elektronisk medium dersom partane er samde om det og
a) *heile innhaldet i avtalen er tilgjengeleg for partane når avtalen vert gjort, og*

- b) *det er nytta ein trygg metode for å autentisere avtaleinngåinga og sikre innhaldet av avtala.*

Ny § 3 a skal lyde:

§ 3 a. Bruk av elektronisk kommunikasjon mellom partane til forpaktingsavtalen

Krav i denne lova om at oppseiing, heving, melding eller liknande skal gis skriftleg, er ikkje til hinder for bruk av elektronisk kommunikasjon dersom partane er samde om dette.

V

I lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) gjøres følgende endringer:

§ 2 første ledd ny bokstav g og h skal lyde:

- g) *skriftlig: også elektronisk melding når informasjonen i denne er tilgjengelig også for ettertiden;*
h) *nedtegning, nedskrivning og protokollering: også elektronisk nedtegning når dette oppfyller hensynene bak nedtegningen i like stor grad som nedtegning på papir.*

Ny § 15 a skal lyde:

§ 15 a (elektronisk kommunikasjon)

Kongen kan gi forskrift om elektronisk kommunikasjon mellom forvaltningen og publikum og elektronisk saksbehandling og kommunikasjon i forvaltningen, herunder nærmere regler om

- a) *hvilken elektronisk adresse eller informasjonstjeneste som skal benyttes,*
b) *signering, autentisering, sikring av integritet og konfidensialitet,*
c) *kvittering for mottak av elektroniske meldinger,*
d) *krav til de produkter, tjenester og standarder som kan benyttes,*
e) *forvaltningens rett til å sperre for brukere som misbruker data ment for signering, autentisering, sikring av integritet eller konfidensialitet, og om hva som skal regnes som misbruk.*

§ 16 annet ledd skal lyde:

Forhåndsvarslet skal gjøre greie for hva saken gjelder og ellers inneholde det som anses påkrevd for at parten på forsvarlig måte kan vareta sitt tarv. I regelen gis forhåndsvarsel skriftlig. Det skriftlige forhåndsvarslet kan gis ved bruk av elektronisk kommunikasjon når mottakeren uttrykkelig har godtatt dette og har oppgitt den elektroniske adressen som skal benyttes for slikt formål. Er det særlig byrdefullt å gi skriftlig underretning, kan underretningen gis muntlig eller på annen måte.

§ 20 fjerde ledd tredje punktum oppheves.

§ 27 første ledd skal lyde:

Det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket, skal sørge for at partene underrettes om vedtaket så snart som mulig. Underretning skal gis av det forvaltningsorgan

som har truffet vedtaket, hvis ikke særlige grunner tilsier at dette overlates til et annet organ. I regelen gis underretning skriftlig. *Den skriftlige underretningen kan gis ved bruk av elektronisk kommunikasjon når mottakeren uttrykkelig har godtatt dette og har oppgitt den elektroniske adressen som skal benyttes for slikt formål.* Er det særlig byrdefullt for forvaltningsorganet å gi skriftlig underretning, eller haster saken, kan underretning gis muntlig eller på annen måte. I så fall kan en part kreve å få vedtaket skriftlig bekreftet. Underretning om vedtaket kan helt unnlates for så vidt underretning må anses åpenbart unødvendig og vedtaket ikke medfører skade eller ulempe for vedkommende part.

§ 30 første punktum skal lyde:

For at klage skal være fremsatt i tide, er det nok at erklæringen før utløpet av fristen er avgitt til *postoperatør som skal sørge for å få sendingen frem til forvaltningsorganet, til offentlig tjenestemann som har fullmakt til å ta imot erklæringen eller er kommet frem til den elektroniske adresse som forvaltningsorganet har oppgitt for mottak av elektroniske klager.*

§ 32 skal lyde:

Erklæring om klage skal:

- fremsettes for det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket; dersom muntlig klage er tillatt, skal erklæringen settes opp skriftlig av vedkommende forvaltningsorgan;
- være undertegnet av klageren eller hans fullmektig eller være *autentisert som fastsatt i forskrift, eller i medhold av forskrift, jf. § 15 a;*
- nevne det vedtak som det klages over, og om påkrevet gi opplysninger til bedømmelse av klagerett og av om klagefrist er overholdt;
- nevne den endring som ønskes i det vedtak det klages over.

Erklæringene bør også nevne de grunner klagen støtter seg til.

Inneholder en erklæring om klage feil eller mangler, setter forvaltningsorganet en kort frist for rettelse eller utfylling.

Erklæring om klage kan fremsettes ved bruk av elektronisk kommunikasjon dersom det forvaltningsorganet som skal motta klagen, har lagt til rette for dette.

VI

I lov 28. juni 1974 nr. 58 om odelsretten og åsetesretten gjøres følgende endringer:

§ 20 nytt fjerde ledd skal lyde:

Tilbod og svar etter fyrste stykket kan gjerast ved bruk av eit elektronisk medium dersom partane er samde om det.

§ 27 nytt sjettede ledd skal lyde:

Skriftleg leigeavtale etter femte stykket kan gjerast ved bruk av eit elektronisk medium dersom partane er samde om det.

VII

I lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. skal § 2 første ledd nytt tredje punktum lyde:

Påkrav kan sendes ved bruk av elektronisk kommunikasjon dersom skyldneren uttrykkelig har godtatt dette.

VIII

I lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø (arbeidsmiljøloven) skal § 58 A nr. 3 tredje punktum lyde:

Slikt varsel skal leveres til arbeidstakeren personlig eller sendes i rekommandert brev til arbeidstakerens oppgitte adresse *eller ved bruk av elektronisk kommunikasjon dersom det er benyttet en betryggende metode for å sikre at varselet er mottatt.*

IX

I lov 8. februar 1980 nr. 2 om pant (panteloven) gjøres følgende endringer:

Ny § 1-17 skal lyde:

§ 1-17 Bruk av elektronisk kommunikasjon

Krav i eller i medhold av loven her om at varsel, melding, bekreftelse, samtykke eller liknende skal gis skriftlig, er ikke til hinder for bruk av elektronisk kommunikasjon.

§ 3-17 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Avtale om salgspant kan inngås elektronisk dersom det er benyttet en betryggende metode for å autentisere avtaleinngåelsen og sikre avtalens innhold.

X

I lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barnelova) skal § 12 tredje ledd lyde:

Førelaget skal sendast til den utlagde faren i rekommandert brev *eller ved bruk av elektronisk kommunikasjon dersom det er nytta ein betryggande metode for å sikre at førelaget er mottatt.*

XI

I lov 12. juni 1981 nr. 52 om verdipapirfond gjøres følgende endringer:

§ 7-2 femte ledd nytt annet punktum skal lyde:

Prospektet kan oversendes ved bruk av elektronisk kommunikasjon, dersom mottageren ønsker dette.

Ny § 7-5 skal lyde:

§ 7-5 Bruk av elektronisk kommunikasjon mellom verdipapirfondet og andelshaver

Hvis ikke noe annet følger av loven her, kan verdipapirfondet bruke elektronisk kommunikasjon når det skal gi meldinger, varsler, informasjon, dokumenter, underretninger og liknende etter denne loven til en andelshaver, dersom andelshaveren uttrykkelig har godtatt dette.

Når en andelshaver skal gi meldinger mv. etter denne loven til verdipapirfondet, kan han eller hun gjøre dette

ved bruk av elektronisk kommunikasjon til den e-post-adressen eller på den måten selskapet har oppgitt for dette formålet.

XII

I lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak gjøres følgende endringer:

§ 1-1 nytt fjerde ledd skal lyde:

Krav i eller i medhold av loven her om underskrift eller om at klage, underretning eller liknende skal gis skriftlig, er ikke til hinder for bruk av elektronisk kommunikasjon.

§ 4-3 annet ledd oppheves.

§ 6-2 nytt femte ledd skal lyde:

Registerføreren skal kunngjøre opplysninger som nevnt i rådsdirektiv 68/151/EØF gjennom Brønnøysund-registrenes elektroniske kunngjøringspublikasjon med en gang de er registrert.

XIII

I lov 21. juni 1985 nr. 82 om kredittkjøp m.m. skal ny § 3 a lyde:

§ 3 a *Bruk av elektronisk kommunikasjon*

Krav i eller i medhold av loven her om at opplysninger skal gis skriftlig, er ikke til hinder for bruk av elektronisk kommunikasjon, dersom kjøperen eller kontohaveren ønsker det.

Krav om at en avtale etter loven her skal inngås skriftlig, er ikke til hinder for at avtalen inngås ved bruk av elektronisk kommunikasjon dersom kjøperen eller kontohaveren ønsker det, og

- a) *avtalens innhold i sin helhet er tilgjengelig for kjøperen eller kontohaveren og*
- b) *det er benyttet en betryggende metode for å autentisere avtaleinngåelsen og sikre avtalens innhold.*

XIV

I lov 21. juni 1985 nr. 83 om ansvarlige selskaper og kommandittselskaper (selskapsloven) gjøres følgende endringer:

Ny § 1-5 skal lyde:

§ 1-5 *Bruk av elektronisk kommunikasjon mellom selskapet og deltakerne*

(1) Hvis ikke noe annet følger av loven her, kan selskapet bruke elektronisk kommunikasjon når det skal gi meldinger, varsler, informasjon, dokumenter, underretninger og likende etter denne loven til en deltaker, dersom deltakeren uttrykkelig har godtatt dette.

(2) Når en deltaker skal gi meldinger mv. etter denne loven til selskapet, kan han eller hun gjøre dette ved bruk av elektronisk kommunikasjon til den e-postadressen eller på den måten selskapet har angitt for dette formålet.

§ 2-11 tredje ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Første punktum er ikke til hinder for at deltakeren bruker elektronisk kommunikasjon dersom det er benyttet en betryggende metode for å autentisere avsenderen.

§ 2-30 tredje ledd første punktum skal lyde:

Overdrageren kan skriftlig på papir anmode selskapets kreditorer om å bli fritatt for ansvar.

§ 2-35 annet ledd første punktum skal lyde:

Den som trer ut kan skriftlig på papir anmode selskapets kreditorer om å bli fritatt for ansvaret.

§ 3-4 fjerde ledd nytt annet punktum skal lyde:

Første punktum er ikke til hinder for at andeler tegnes på et elektronisk dokument, forutsatt at det også tilbys tegning på fysisk dokument dersom en tegner krever det.

Nåværende annet punktum blir nytt tredje punktum.

§ 3-27 annet ledd nytt annet punktum skal lyde:

§ 1-5 gjelder tilsvarende.

Nåværende annet punktum blir nytt tredje punktum.

XV

I lov 20. juni 1986 nr. 35 om mesterbrev i håndverk og annen næring skal § 5 annet ledd annet punktum lyde:

Er fastsatt årsgebyr ikke betalt innen én måned etter påkrav i rekommandert brev eller ved bruk av elektronisk kommunikasjon dersom det er benyttet en betryggende metode for å sikre at meldingen er mottatt, bortfaller retten til å kalle seg mester.

XVI

I lov 13. mai 1988 nr. 26 om inkassovirksomhet og annen inndrivning av forfalte pengekrav gjøres følgende endringer:

§ 9 første ledd bokstav a skal lyde:

- a) *etter kravets forfall ha sendt skyldneren skriftlig varsel på papir om at inkasso vil bli satt i verk, og*

§ 10 første ledd første punktum skal lyde:

Når et krav er mottatt til inkasso og betalingsfristen i inkassovarsel etter § 9 er løpt ut, skal inkassatoren sende skyldneren en skriftlig oppfordring på papir (betalingsoppfordring) om enten å betale eller å komme med innsigelser mot kravet innen en frist på minst 14 dager.

XVII

I lov 20. mai 1988 nr. 32 om militær disiplinærmyndighet skal ny § 49 a lyde:

Krav i eller i medhold av loven her om at forklaring, rapport, meddelelse, samtykke, eller annet skal være skriftlig, er ikke til hinder for bruk av elektronisk kommunikasjon. Krav om rekommandert brev er ikke til hinder for elektronisk kommunikasjon dersom det er benyttet en betryggende metode for å sikre at meldingen er mottatt.

Bruk av elektronisk kommunikasjon ved underretning om et vedtak er bare tillatt når den vedtaket retter seg mot uttrykkelig har godtatt dette.

XVIII

I lov 16. juni 1989 nr. 53 om eiendomsmegling gjøres følgende endringer:

§ 2-3 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Eiendomsmegler kan kreve at eiendomsmeglerbrevet utstedes på papir.

§ 3-2 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Kunden kan kreve at oppdragsblanketten utstedes på papir.

§ 3-8 annet ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Kjøpekontrakten kan utfærdiges elektronisk dersom både kjøper og selger uttrykkelig har godtatt dette.

XIX

I lov 16. juni 1989 nr. 65 om yrkesskadeforsikring skal § 15 tredje ledd nytt annet punktum lyde:

Lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler § 20-3 gjelder tilsvarende.

Nåværende annet og tredje punktum blir nye tredje og fjerde punktum.

XX

I lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler skal ny § 20-3 lyde:

§ 20-3 Bruk av elektronisk kommunikasjon

Krav om skriftlighet i eller i medhold av loven her er ikke til hinder for at selskapet gjør bruk av elektronisk kommunikasjon dersom den som skal motta dokumentet, uttrykkelig har godtatt dette. Det samme gjelder for andre bestemmelser i eller i medhold av loven her om at det skal gis eller sendes opplysninger, melding, varsel eller liknende.

XXI

I lov 19. juni 1992 nr. 59 om bygdeallmenninger (bygdeallmenningsloven) gjøres følgende endringer:

§ 2-4 skal lyde:

Ved forpaktning av eiendom med tilliggende bruksrett, skal det fremgå av *en forpaktningssavtale* om forpakteren helt eller delvis skal utøve bruksrett i allmenningen. Bruksretten kan ikke utøves av forpakteren hvis ikke forpaktningssavtalen har minst to års varighet.

Leieforhold som ikke er forpaktning etter lov av 25. juni 1965 nr. 1 om forpaktning, gir ikke leietakeren noen bruksrett i allmenningen.

§ 2-5 tredje ledd skal lyde:

Ved eierskifte og ved andre begivenheter som medfører endringer med hensyn til utøvelse av bruksretten eller stemmerett ved allmenningsstyrevalg (forpaktning, fra-

flytting, avvikling eller gjenopptagelse av jordbruksdrift, inngåelse eller oppløsning av ekteskap, dødsfall m.v.), skal det *gis underretning* til allmenningsstyret.

XXII

I lov 19. juni 1992 nr. 60 om skogsdrift m.v. i statsallmenningene (statsallmenningsloven) gjøres følgende endringer:

§ 2-4 skal lyde:

Ved forpaktning av eiendom med tilliggende virkesrett, skal det fremgå av *en forpaktningssavtale* om forpakteren helt eller delvis skal utøve bruksrett i allmenningen. Virkesretten kan ikke utøves av forpakteren hvis ikke forpaktningssavtalen har minst to års varighet.

Leieforhold som ikke er forpaktning etter lov av 25. juni 1965 nr. 1 om forpaktning, gir ikke leietakeren noen virkesrett i allmenningen.

§ 2-5 tredje ledd skal lyde:

Ved eierskifte og ved andre begivenheter som medfører endringer med hensyn til utøvelse av virkesretten eller stemmerett ved allmenningsstyrevalg (forpaktning, fraflytting, avvikling eller gjenopptagelse av jordbruksdrift, inngåelse eller oppløsning av ekteskap, dødsfall m.v.), skal det *gis underretning* til allmenningsstyret.

XXIII

I lov 18. juni 1993 nr. 109 om autorisasjon av regnskapsførere (regnskapsførerloven) skal § 7 annet ledd nytt annet punktum lyde:

Skriflig advarsel kan gis ved bruk av elektronisk kommunikasjon når mottageren uttrykkelig har godtatt dette.

Nåværende annet punktum blir nytt tredje punktum.

XXIV

I lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) skal ny § 101 a lyde:

§ 101 a Bruk av elektronisk kommunikasjon

Krav i kapitlet her om at tilkjennegivelse, underretning, varsel eller liknende skal gis skriftlig, er ikke til hinder for bruk av elektronisk kommunikasjon dersom partene uttrykkelig har godtatt det.

XXV

I lov 9. desember 1994 nr. 64 om løysingsrettar gjøres følgende endringer:

I § 5 skal overskriften lyde:

§ 5 Avtaleform og bruk av elektronisk kommunikasjon

Nytt tredje ledd skal lyde:

Krav etter §§ 10, 12 eller 13 om at tilbød, varsel eller krav skal vere skriftleg, er ikkje til hinder for bruk av elektronisk kommunikasjon om partane er samde om det.

XXVI

I lov 23. februar 1996 nr. 9 om tjenestegjøring i internasjonale fredsoperasjoner skal ny § 1 a lyde:

§ 1 a Bruk av elektronisk kommunikasjon

Krav i eller i medhold av loven her om at kontrakt, erklæring, klage eller annet skal være skriftlig, er ikke til hinder for bruk av elektronisk kommunikasjon.

Bruk av elektronisk kommunikasjon ved underretning om et vedtak er bare tillatt når den vedtaket retter seg mot uttrykkelig har godtatt dette.

XXVII

I lov 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner gjøres følgende endringer:

§ 2-3 nytt tredje punktum skal lyde:

Informasjonen kan gis ved bruk av elektronisk kommunikasjon dersom kunden ønsker dette.

§ 4-12 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Underretning kan sendes ved bruk av elektronisk kommunikasjon dersom vedkommende uttrykkelig har godtatt dette.

§ 4-13 annet ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Kunngjøringen kan sendes ved bruk av elektronisk kommunikasjon dersom forsikringstakeren eller den forsikrede uttrykkelig har godtatt dette.

Tidligere tredje, fjerde og femte punktum blir fjerde, femte og nytt sjette punktum.

XXVIII

I lov 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste skal ny § 6 a lyde:

§ 6 a Bruk av elektronisk kommunikasjon

Krav i eller i medhald av lova her om at melding, oppseiing, krav eller liknande skal gjerast skriftleg, er ikkje til hinder for bruk av elektronisk kommunikasjon mellom partane om dei er samde om det.

Krav i eller i medhald av lova her om at ei avtale skal settast opp skriftleg, er ikkje til hinder for bruk av elektronisk kommunikasjon dersom partane er samde om det.

XXIX

I lov 13. juni 1997 nr. 42 om kystvakten skal ny § 2 a lyde:

§ 2 a Bruk av elektronisk kommunikasjon

Krav i eller i medhold av loven her om at beslutning, rapport eller annet skal være skriftlig, er ikke til hinder for bruk av elektronisk kommunikasjon.

Bruk av elektronisk kommunikasjon ved underretning om et vedtak er bare tillatt når den vedtaket retter seg mot uttrykkelig har godtatt dette.

XXX

I lov 13. juni 1997 nr. 43 om avtalar med forbrukar om oppføring av ny bustad m.m. (bustadoppføringslova) skal ny § 6 a lyde:

§ 6 a Bruk av elektronisk kommunikasjon

Krav i lova her om at avtale eller melding mv. skal vere skriftleg, er ikkje til hinder for bruk av elektronisk kommunikasjon om forbrukaren uttrykkeleg har godtatt dette.

XXXI

I lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven) gjøres følgende endringer:

§ 4-26 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Dersom tilbudet rettes skriftlig på papir til alle aksjeeiere med kjent adresse, og i tillegg kunngjøres i Norsk lysingsblad og i en avis som er alminnelig lest på selskapets forretningssted, kan det fastsettes en frist for den enkelte aksjeeier til å komme med innsigelser mot eller avslå tilbudet.

§ 5-2 annet ledd nytt annet punktum skal lyde:

Hvis fullmakten legges frem ved bruk av elektronisk kommunikasjon, skal det være benyttet en betryggende metode for å autentisere avsenderen.

Nåværende annet og tredje punktum blir nye tredje og fjerde punktum.

§ 10-7 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Annet punktum er ikke til hinder for at aksjer tegnes på et elektronisk dokument, forutsatt at det også tilbys tegning på fysisk dokument, dersom en aksjetegner krever det.

§ 10-18 nytt annet punktum skal lyde:

§ 10-7 første ledd tredje punktum gjelder tilsvarende.

Nåværende annet og tredje punktum blir nye tredje og fjerde punktum.

Ny § 18-5 skal lyde:

§ 18-5 Bruk av elektronisk kommunikasjon mellom selskapet og aksjeeierne

(1) Hvis ikke noe annet følger av loven her, kan selskapet bruke elektronisk kommunikasjon når det skal gi meldinger, varsler, informasjon, dokumenter, underretninger og liknende etter denne loven til en aksjeeier, dersom aksjeeieren uttrykkelig har godtatt dette.

(2) Når en aksjeeier skal gi meldinger mv. etter denne loven til selskapet, kan han eller hun gjøre dette ved bruk av elektronisk kommunikasjon til den e-postadressen eller på den måten selskapet har angitt for dette formålet.

XXXII

I lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper (allmennaksjeloven) gjøres følgende endringer:

§ 4-25 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Dersom tilbudet rettes skriftlig *på papir* til alle aksjeeiere med kjent adresse, og i tillegg kunngjøres i Norsk lysingsblad og i en avis som er alminnelig lest på selskapets forretningssted, kan det fastsettes en frist for den enkelte aksjeeier til å komme med innsigelser mot eller avslå tilbudet.

§ 5-2 annet ledd nytt annet punktum skal lyde:

Hvis fullmakten legges frem ved bruk av elektronisk kommunikasjon, skal det være benyttet en betryggende metode for å autentisere avsenderen.

Nåværende annet og tredje punktum blir nye tredje og fjerde punktum.

§ 10-7 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Første punktum er ikke til hinder for at aksjer tegnes på et elektronisk dokument, forutsatt at det også tilbys tegning på fysisk dokument, dersom en aksjetegner krever det.

Nåværende annet punktum blir nytt tredje punktum.

Ny § 18-5 skal lyde:

§ 18-5 *Bruk av elektronisk kommunikasjon mellom selskapet og aksjeeierne*

(1) *Hvis ikke noe annet følger av loven her, kan selskapet bruke elektronisk kommunikasjon når det skal gi meldinger, varsler, informasjon, dokumenter, underretninger og liknende etter denne loven til en aksjeeier, dersom aksjeeieren uttrykkelig har godtatt dette.*

(2) *Når en aksjeeier skal gi meldinger mv. etter denne loven til selskapet, kan han eller hun gjøre dette ved bruk av elektronisk kommunikasjon til den e-postadressen eller på den måten selskapet har angitt for dette formålet.*

XXXIII

I lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel skal § 5-11 annet ledd nytt fjerde punktum lyde:

Prospektet må foreligge i papirformat.

XXXIV

I lov 20. mars 1998 nr. 10 om forebyggende sikkerhetstjeneste gjøres følgende endringer:

§ 3 nytt annet ledd skal lyde:

Krav i eller i medhold av loven her om at meddelelse eller annet skal være skriftlig, er ikke til hinder for bruk av elektronisk kommunikasjon, forutsatt at dette ikke vil stride mot bestemmelser gitt i eller i medhold av lovens §§ 11 – 14.

§ 6 nytt tredje ledd skal lyde:

Bruk av elektronisk kommunikasjon ved underretning om et vedtak er bare tillatt når den vedtaket retter seg mot uttrykkelig har godtatt dette.

XXXV

I lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap mv. (regnskapsloven) skal § 3-7 tredje ledd nytt tredje punktum lyde:

Kravet kan sendes ved bruk av elektronisk kommunikasjon til den e-postadressen eller på den måten selskapet har oppgitt til dette formålet dersom det er benyttet en betryggende metode som autentiserer avsender og sikrer kravets innhold.

XXXVI

I lov 15. januar 1999 nr. 2 om revisjon og revisorer (revisorloven) gjøres følgende endringer:

§ 5-3 annet ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Dokumentasjon som nevnt kan skje elektronisk når det er benyttet en betryggende metode som autentiserer den ansvarlige og sikrer dokumentets innhold i lang tid.

§ 5-4 nytt annet punktum skal lyde:

Brev kan sendes elektronisk når det er benyttet en betryggende metode som autentiserer avsender og sikrer dokumentets innhold i lang tid.

§ 7-1 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Forhåndsvarsel kan oversendes ved bruk av elektronisk kommunikasjon dersom mottageren uttrykkelig har godtatt dette.

Nåværende annet punktum blir nytt tredje punktum.

§ 10-2 nytt tredje punktum skal lyde:

Opplysninger som nevnt kan oversendes elektronisk når det er benyttet en betryggende metode som autentiserer avsender og sikrer dokumentets innhold.

XXXVII

I lov 2. juli 1999 nr. 62 om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern skal ny § 1-8 lyde:

§ 1-8 *Bruk av elektronisk kommunikasjon*

Bestemmelser i eller i medhold av loven her som krever eller forutsetter skriftlighet eller underskrift, er ikke til hinder for bruk av elektronisk kommunikasjon. Dette gjelder også meldinger, varsel og lignende til pasient eller dennes nærmeste, såfremt vedkommende uttrykkelig har godtatt bruk av elektronisk kommunikasjon.

XXXVIII

I lov 24. mars 2000 nr. 16 om foretakspensjon (foretakspensjonsloven) gjøres følgende endringer:

§ 2-5 annet ledd annet punktum skal lyde:

Oversendelse kan skje ved bruk av elektronisk kommunikasjon dersom det er benyttet en betryggende metode som autentiserer avsender og sikrer kravets innhold.

Nåværende annet punktum blir nytt tredje punktum.

§ 2-8 annet ledd nytt annet og tredje punktum skal lyde:

Krav om skriftlighet i eller i medhold av loven her er ikke til hinder for bruk av elektronisk kommunikasjon. Opplysninger som har betydning for arbeidstakers pensjonsrettigheter kan likevel bare gis ved bruk av elektro-

nisk kommunikasjon dersom den enkelte arbeidstaker har gitt uttrykkelig samtykke til dette.

§ 4-7 annet ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Fripolise kan utstedes elektronisk dersom arbeidstakeren uttrykkelig godtar dette.

XXXIX

I lov 24. november 2000 nr. 81 om innskuddspensjon i arbeidsforhold (innskuddspensjonsloven) gjøres følgende endringer:

§ 2-7 annet ledd nytt annet og tredje punktum skal lyde:

Krav om skriftilighet i eller i medhold av loven her er ikke til hinder for bruk av elektronisk kommunikasjon. Opplysninger som har betydning for arbeidstakers pensjonsrettigheter kan likevel bare gis ved bruk av elektronisk kommunikasjon dersom den enkelte arbeidstaker har gitt uttrykkelig samtykke til dette.

§ 6-2 første ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Pensjonskapitalbeviset kan utstedes elektronisk dersom arbeidstakeren uttrykkelig godtar dette.

XL

Ikrafttredelse

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 6

Komiteen hadde innstillet:

Ot.meld. nr. 1 (2001-2002) – om tilbaketrekking av Ot.prp. nr. 12 (2001-2002) om endring i lov 8. juni 1962 nr. 4 om dyrehelse (husdyrloven) og lov 13. juni 1997 nr. 54 om tiltak mot sykdom hos fisk og andre akvatiske dyr (fiskesykdomsloven) – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 7

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

I o v

om oppheving av lov 3. juni 1938 nr. 4 om utførselsforbud for levende rev, skogmår m.v.

I

Lov 3. juni 1938 nr. 4 om utførselsforbud for levende rev, skogmår m.v. oppheves.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 8

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

I o v

om endringer i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror

I

I lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Fyremålet med lova er gjennom samyrke å fremja umsetnaden av kjøtt av storfe, kalv, sau, reinsdyr og fjørfe, fleisk, *korn og oljefrø*, mjølk, smør, ost, egg, pelsdyrskinn, reinsdyrskinn og hagebruks- og gartneriprodukt.

§ 2 første og annet ledd skal lyde:

For å fremja fyremålet etter § 1 skal det vera eit omsetningsråd med 19 medlemmer.

Landbruksdepartementet oppnemner medlemmer med personlege varamedlemmer for kvar av desse:

Norges Bondelag

Norsk Bonde- og Småbrukarlag

Forbrukarrådet

Handelens og Servicenæringens Hovedorganisasjon

Coop NKL BA

Tine Norske Meierier

Norsk Kjøttamvirke

Prior Norge

Norske Felleskjøp

Norkorn

Norges Pelsdyrslag
 Gartnerhallen A/L
 Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund
 Barne- og familiedepartementet
Arbeids- og administrasjonsdepartementet
Hoff Norske Potetindustrier
Norsk landbruks-samvirke
Ein felles representant for Kjøttbransjens Landsfor-
bund, Norges Frukt- og Grønnsaksgrossisters Forbund,
Fjørfebransjens Landsforening og Meieribransjens
Landsforbund
 Landbruksdepartementet

§ 3 første ledd annet punktum skal lyde:

Rådet er vedtaksført når 10 medlemmer møter.

§ 5 annet ledd skal lyde:

På grunnlag av dette kan Kongen for opp til 1 år umgongen leggja på avgifter ved omsetnaden av kjøtt av storfe, kalv, sau, reinsdyr og fjørfe, mjølk, egg, fleisk, *korn og oljefrø*, pelsdyrskinn, reinsdyrskinn og hagebruks- og gartneriprodukt etter dei føresegnene som er nemde nedanfor.

II

Lova tek til å gjelde frå den tid Kongen fastset.

Møtet hevet kl. 15.55.

Presidenten: Fremskrittspartiet har varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 61 mot 12 stemmer.
 (Voteringsutskrift kl. 15.53.05)

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet. Presidenten regner med at Fremskrittspartiet også her vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes med 55 mot 11 stemmer.
 (Voteringsutskrift kl. 15.53.36)

Presidenten: Lovveddtaket vil bli sendt Lagtinget.

S a k n r . 9

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.